

Vinisa Stasys 2-15-94
7136 S Mozart #1
Chicago, IL 60629-3029

SECOND CLASS USPS 157-580

DIRVA

M. Mažvydo biblioteka

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXVIII MAY – GEGUŽĖS 27, 1993 Nr. 20

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

TAI KAS DABAR BUS?

Antanas Dundzila

Tai kas dabar bus, koks būtų sekantis išeivijai reikšmingesnis įvykis – po Seimo ir prezidento rinkimų Lietuvoje ir po grubiai įvykdyto St. Lozoraičio atšaukimo iš Washingtono?

Aš spėju, kad sekantis mums reikšmingas įvykis bus Lietuvos Prezidento Algirdo Brazausko vizitas Amerikoje. Konkrečiai jokių žinių apie šią kelionę dar nėra. Greičiausiai apie ją patirsime panašiai, kaip apie ambasadoriaus Lozoraičio atleidimą patyrėme: pirmiausiai koks nors Seimo narys praskris per Ameriką pusbalsiu šnekdamas, kad "Brazauskas atvyks, Brazauskas atvyks"… Arba "Gylis atskrenda, Užsienio reikalų Gylis atskrenda"… Arba "Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas"…

Nėra abejonų, kad šie Lietuvos valstybės vyrai dabar vos gali savo kabinetų foteliuose ramiai sėdėti – taip jie nerimsta Ameriką aplankyti. Juk tuoj, pareigas perėmę, jie lankėsi keliuose Europos kraštuose. O čia juk Amerika, kurią A. Brazauskas, tiesa, tyliai "perskrido" 1990-1991 laikotarpyje – jau nepriklausomybę atstačius, privačių asmenų globoje. Tos kelionės metu, kiek žinome, jis net Lietuvos Pasiuntinybėje neatsilankė.

Taigi nenustebkime, jei ar vienas ar kitas iš jų čia šią vasarą pasirodys. Tenka manyti, kad jie į Ameriką nevyks tol, kol Ambasados Washingtono neperims jų skirtas Vytautas Čekanauskas. Juk jiems būtų nemalonu lankytis Baltuose rūmuose arba Valstybės departamente iš pareigų pašalinto ar tebešalinamo Ambasadoriaus Lozoraičio lydimiems. Jie nevyko į Holokausto muziejų atidarymą. Taigi, pagalvokime: kur tokie aukšti svečiai apsidotų, kas juos po valdžios įstaigas vedžiotų?

Aišku, eventualiai juos vedžios, vežios ir globos pradžioje charge d'affaires o vėliau ambasadoriaus pareigoms paskirtas V. Čekanauskas. Tačiau šiandieną V. Čekanauskas tų pareigų dar neturi naujose pareigose priimti, reikia jam iš St. Lozoraičio Ambasadą perimti. O čia dar visą birželio mėnesį V. Čekanauskas žada Lietuvoje praleisti.

Tai kada gi bus galima

tuos aukštuosius Lietuvos svečius Amerikoje pamatyti? Spėčiau, kad ne anksčiau, kaip liepos – rugpjūčio mėnesį. Ne anksčiau, jei, aišku, jie planuos atvykti valstybiniais reikalais, bet ne taip sau, privačių asmenų globoje pasisvečiuoti (ar apsipirkti).

Išeivija apie šį atvykimą taip pat turi pagalvoti ir, kartumą nurijus, Respublikos Prezidentą ar Užsienio Reikalų ministrą tinkamai sutikti. Čia pabrėžiu žodį "Tinkamai". Gėlių, duonos ir druskos, viešų pokylių brangiausiuose viešbučiuose gal nereikia, bet reikia skaitytis su faktu, kad tai demokratiškai išrinktos Lietuvos valdžios atstovai.

Šiems vyrams ši kelionė Amerikoje taip pat turi būti šokia tokia diplomatinė pamoka: jie atvyks pas lietuvių tautos didoką dalį, tačiau atvyks kaip patėviai. Taip, nepriklausomybę atgavusi Lietuvos Respublika vėl išteklejo ir į namus parvedė patėvį. Tas patėvis turi parodyti, kad gali ir moka prideramai šeiminkauti, tėviškai elgtis su užkuriuose rasta savo naujosios žmonos vaikais. Gi tie vaikai į jį žiūri nepasitikėjimo pilnomis akimis. Patėvis privalo įrodyti, kad moka teisingai traktuoti visus. Čia galima imti žodį kad ir iš Konstitucijos: "visus".

Mūsų tautosakoje yra graži, bet liūdna pasaka apie vyro namus atitekėjusią pamotę, kuri naujoje vietoje rado būrį vyro vaikų, o pati atsivežė savo mažametę Katriutę. Kai pirmą kartą pamotė grįžo iš turgaus, visiems vyro vaikams parvežė lauktuvių po barankėlę, o savajai Katriutei – nieko. "Žiūrėkit, vaikučiai, kokia aš jums gera mama", čiulbėjo pamotė. "Aš jums parvežiau lauktuvių, o Katriutei nieko. Pasi-dalinkit, vaikučiai, su Katriute: duokit jai visi po pusę barankos..."

Užkuriuosna dabartiniai Lietuvos valdžios vyrai atvyko su komunistų partijos priperėtų vaikų pulku, dabar LDDP vardu pakrikštytu. Jau apstu žinių, kaip LDDP patėviai Lietuvą tvarko. Šiuo metu Amerikoje tebegyvename labiausiai Lietuvos diplomatinėje tarnyboje patyrusio St. Lozoraičio atstatydinimu ir išeivijos V. Čekanausko padarymu tos perlaužtos barankos puse.

(Nukelta į 3 psl.)

Iš Algimanto Kežio redaguotos knygos Vandenis (Waterscapes). Kazio Daugėlos nuotrauka – Molėtų kraštovaizdis.

AMBASADORIUS LOZORAITIS TEBETĖSIA DARBA

Lietuvos Ambasada susilaukia telefoninių skambučių iš išeivijoje gyvenančių lietuvių, kurie mano, kad Ambasadorius Lozoraitis jau nebedirba ambasadoje. Pranešame, kad S. Lozoraitis toliau eis savo pareigas ambasadoje iki bus sutvarkyti visi formalumai tarp JAV ir Lietuvos dėl naujo diplomato paskyrimo į Washingtoną. Numatoma, kad tai užtruks ne vieną ir ne dvi savaites.

RUOŠIAMAS ATISISVEIKINIMO PAGERBIMAS

Birželio 12 d. Washingtono Lietuvių Bendruomenės iniciatyva ruošiamas Lietuvos Respublikos Ambasadoriaus Stasio Lozoraičio atsisveikinimo pagerbimas.

Daugiau žinių bus paskelbta birželio mėn 7 d. išėinančioje Dirvoje.

LIETUVOS VYČIAI SUTEIKS PREMIJĄ AMBASADORIUI

Š.m. rugpjūčio 14 d. savo metiniame suvažiavime Lietuvos Vyčių organizacija Ambasadoriui Stasiui Lozoraičiui suteiks Lietuvos Vyčių garbės nario premiją.

A.L.T. Sąjungos garbės narių, tarybos narių, skyrių pirmininkų, "Vilties" draugijos, "Dirvos" ir "Naujosios Vilties" atstovų suvažiavimo š.m. gegužės mėn. 29-30 d.d. Lietuvių Tautiniuose Namuose

DARBOTVARKĖ

Šeštadienis, gegužės mėn. 29 d.

8:30 – 9:30 Registracija

9:30 – 12:30 Suvažiavimo atidarymas

1. Eleonoros Valiukėnienės, Chicagos skyriaus pirmininkės, žodis
2. Dr. Leono Kriaučeliūno, Sąjungos pirmininko, žodis
3. Darbo prezidiumo kvietimas
4. Paskaita: "Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga dabartinės Lietuvos situacijoje" – Vytautas Abraitis a.) diskusijos
5. "Vilties" draugijos pranešimas – dr. Vytautas Maurutis a.) diskusijos
6. L.T.K. Fondo pranešimas – Stasys Briedis ir Oskaras Kremeris a.) diskusijos

12:30 – 1:30 Pietų pertrauka

1:30 – 5:00

7. Paskaita: "Tautininkų vaidmuo ateities Lietuvoje" – prof. dr. Bronius Nemickas a.) diskusijos
8. Laikraščio "Dirva" redaktoriaus pranešimas – Balys Gaidžiūnas a.) diskusijos
9. Žurnalo "Naujoji Viltis" pranešimas – dr. Algirdas Budreckis ir Oskaras Kremeris a.) diskusijos
10. Skyrių pirmininkų pranešimai
11. Klausimai ir sumanymai
12. Suvažiavimo uždarymas – Petras Buchas, Sąjungos vicepirmininkas

6:00 Vakariėnė

Sekmadienis, gegužės mėn. 30 d., 3 val. p.p.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos steigėjo a.a. Advokato Antano Olio 35-rių metų mirties minėjimas Jaunimo Centro didžiojoje salėje. Pagrindinę kalbą pasakys adv. Antanas Lapinskas. Išgirsime ir a.a. Antano Olio gyvą žodį.

Girdėta iš Vilniaus

• **AR LIETUVOS SEIMO NARYS K. BOBELIS – JAV PILIETIS?** Su tokiu klausimu Seimo Tėvynės Santara kreipėsi į JAV ambasadorių Lietuvoje D. Johnson. Ambasadorius pasakė, kad oficialų atsakymą jis galės duoti tik gavęs Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministro notą. Jis taip pat paaiškino, jog JAV įstatymai nenumato, kad JAV pilietis, stojęs kitų valstybių tarnybon, iš karto prarastų JAV pilietybę. D. Johnson patvirtino, kad į K. Bobelį jau yra kreiptasi dėl jo išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo nariu.

Raštiškame atsakyme Tėvynės Santarai JAV ambasadorius mini, jog JAV valdžios organai oficialiai kreipėsi į Lietuvos vyriausybę, prašydami paaiškinti. Bobelio kaip Lietuvos piliečio statusą. Šie JAV vyriausybės žingsniai rodo, kad K. Bobelis tebėra JAV pilietis.

• **LIETUVOJE LANKOSI VOKIETIJOS PARLAMENTARAI IR FEDERALINĖS VALDYMO TARNYBOS ĮGALIOTI ASMENYS.** Lietuvoje lankosi Vokietijos Bundestago deputatas Baltijos parlamentinės grupės pirmininkas Wolfgang Von Stetten, kiti parlamentarai. Kartu su Federalinės valdymo tarnybos atstovais nuo gegužės 17 iki 28 dienos Vokietijos ambasadoje jie priiminėja buvusius Rytprūsių gyventojus, susibūrusius į "Edelweiss" bendriją bei kitus vokiečių kilmės Lietuvos piliečius po karo išvarytus iš Karaliaučiaus ir radusius prieglobstį pas Lietuvos gyventojus.

• **KARIUOMENĖ IŠEIS LAIKU, BET RUSŲ GINKLAI GAL IR LIKS.** Rusijos kariuomenė iš Lietuvos bus išvesta iki šių metų rugpjūčio 31 dienos, – užtikrino Rusijos gynybos ministras armijos generolas Pavelas Gračiovas gegužės 18 dieną Vilniuje surengtoje spaudos konferencijoje. Per dvi Pavelo Gračiovo oficialaus vizito Lietuvoje dienas apsvaistytas ir suderinta aštuoniolika principinių pozicijų. Pavelas Gračiovas taip pat pasakė, kad Rusija galėtų perduoti jos arsenaluose Lietuvoje esančią karinę techniką, ginkluotę bei kitą turtą.

Vizito metu susitarta, kad bus siekiama pasikeisti kariniais atašė, kad Lietuvos jaunuoliams bus sudarytos sąlygos baigti mokslus Rusijos karo mokyklose, kad ir ateityje Lietuvos Krašto apsaugos ministerija galės siųsti klausytojus į Riazanės oro desantininkų ir Kaliningrado karinę jūrų mokyklas.

Atsakydamas į žurnalistų klausimus, Pavel Gračov pabrėžė, kad iki 1995 metų Rusija sumažins kariuomenę iki 1,5 milijono. Jis taip pat paneigė pranešimus, kad balandžio mėnesį vykusiose manevruose buvo repetuojama, kaip per dvi dienas okupuoti Baltijos valstybes. Rusijos piliečių teises užsienyje, taip pat ir Baltijos valstybėse, turi ginti ne kariškiai, o politikai ir diplomatai, pasakė Pavel Gračov.

• **DAUGIAU KAIP PUSĖ ŠEIMŲ AUGINA TIK PO VIENA VAIKĄ.** Gimstamumas Lietuvoje jau nebeužtikrina natūralios kartų kaitos. Daugiau kaip pusė visų šeimų augina tik po vieną vaiką. Lietuvoje gyvena per 800 tūkstančių pensininkų ir per 200 tūkstančių invalidų. Moterų yra apie 200 tūkstančių daugiau negu vyrų.

Šiuos faktus gegužės 19 dieną Seime įvykusioje spaudos konferencijoje pateikė Lietuvos Tarptautinių šeimų metų (1994) komiteto pirmininkas, Seimo narys Juozas Nekrošius. Jis pabrėžė, kad visuomenės senėjimas, mažas gimstamumas, ankstyvos mirtys, emigracija ir kitos priežastys, susijusios su ekonomine krize, gali sukelti reiškinį, praužtingus tautai, jos genofondui.

• **DERYBOS SU RUSIJA: NĖ VIENA PUSE NEPASIEKĖ REZULTATŲ, KURIŲ NORĖJO.** Vakar Vilniuje pasibaigė Lietuvos Respublikos ir Rusijos Federacijos valstybinių derybų delegacijų susitikimas. Delegacijoms vadovavo Lietuvos Seimo narys Virgilijus Bulovas ir Rusijos ambasadorius ypatingiems įgaliojimams Viktoras Isakovas. Pasibaigus posėdžiams, delegacijų vadovai žurnalistams pareiškė, kad nė viena pusė nepasiekė tų rezultatų, kurių norėjo.

Lietuvos delegacija išdėstė savo poziciją dėl atlyginimo už žalą, kurią Lietuvai ir jos piliečiams yra padariusi buvusi Sovietų kariuomenė, nuo užpėnai perėjusi į Rusijos jurisdikciją. Rusijos delegacija jokio atsakymo į tai nedavė, nes, pasak jos vadovo, neturėjo savo šalies vadovybės įgaliojimų.

Šiame susitikime buvo planuota parengti sutartį dėl Rusijos karinio tranzito iš Vokietijos per Lietuvos teritoriją. Pasiūlymus šiuo klausimu Lietuva pateikė gerokai anksčiau, tačiau Rusijos delegacijos nariai sakė nespėję jų ištirti.

Kitą delegacijos susitikimą susitarta surengti iki birželio 15 dienos. Jis vyks Maskvoje.

• **GEDIMINAS VAGNORIUS: NEATMETAME GALIMYBĖS ŠI RUDENI KVIESTI ŽMONES Į REFERENDUMĄ DĖL PASITIKĖJIMO AR NEPASITIKĖJIMO VYKDOMA POLITIKA.** Mes negalime taikstyti su tuo, jog Vyriausybė per pusę metų tris-keturis kartus pablogino žmonių gyvenimo lygį, – pareiškė Seimo narys, buvęs premjeras Gediminas Vagnorius vakar Seimo opozicijos spaudos konferencijoje. Jo nuomone, dabartinė socialinė – ekonominė būklė jau priskirtina prie nacionalinių problemų, keliančių didžiulį pavojų valstybei. Seimo daugumai siūloma sėsti prie diskusijų stalo ir parengti bendrą veiksmų planą, kaip išeiti iš susidariusios situacijos. Jei į šiuos siūlymus nebus atsižvelgta, mes neatmetame galimybės dar šį rudenį pakviesti Lietuvos žmones į referendumą dėl "pasitikėjimo ar nepasitikėjimo vykdoma politika", pasakė G. Vagnorius.

BOSNIJOJE GEGUŽĖS

15 IR 16 D.D. VYKO Jungtinių Tautų siūlomi taikos plano balsavimai Bosnijoje gyvenantys serbai didele balsų dauguma pasisakė prieš Bosnijos suskaldymą į autonomines provincijas, jas padalinant tarp trijų kovojančių frakcijų: musulmonų, serbų ir kroatų su visų bendrai valdoma sostine Sarajevu. Sužinėjus balsavimų rezultatus Bosnijos serbų vadovas Radovan Karadzic paskelbė, kad taikos planas Bosnijai yra miręs ir mes eisime savuoju keliu. Prezidentas Clintonas referendumo rezultatus pavadino bandymu laimėti laiką. Manoma, jog jis ragins Europos šalis imtis karinės akcijos prieš Bosnijos serbus.

Pripažindamas didėjančią grėsmę Bosnijoje vykstančiam trijų pusių konflikte, Europos Bendrijos tarpininkas David Owen paprašė papildomai atsiųsti tūkstančius kareivių musulmonų apsaugai. Tokia padėtis buvo prieš DIRVAI išsiunčiant šią apžvalgą.

DIDĖJANT ĮTAMPAI DĖL UKRAINOS ŽEMĖJE ESANČIŲ BRANDUOLINIŲ GINKLŲ, kurių ji nenori atiduoti Rusijai, ir stengiantis tą įtampą sumažinti, prezidento Clintono administracija pažadėjo svarstyti reikalą suteikti Ukrainai ekonominę pagalbą ypač naftai išgyti. Neseniai Ukrainos sostinėje Kieve lankėsi ambasadorius Strobe Talbot, kuris pasiūlė apsvaistyti JAV ekonominę paramą, nepaisant to, kad Ukrainos vadovai nenori perduoti Rusijai netoli 2,000 branduolinių ginklų juos sunaikinti.

Talbot lankėsi Kieve, JAV kilus susirūpinimui, kad Ukraina atsisako savo duoto pažado Sovietų Sąjungai subyrėjus grąžinti Maskvai jos žemėje esančias branduolines raketas ir bombas. Prezidentai Bushas ir Clintonas kiek anksčiau buvo atsisakę svarstyti ekonominės pagalbos klausimą, kol Ukraina ratifikuos dvi sutartis, reikalaujančias atsižadėti bent kokių branduolinių ambicijų.

Ukrainos ambasados Washingtone vienas iš pareigūnų pareiškė, jog Ukraina norėtų gauti JAV paramos jos turimų atominių jėgainių modernizavimui. Vienas galimas šaltinis esąs JAV Tarptautinio vystymosi agentūra, kuri skiria 92.6 milijonus dolerių jėgainių saugumo ir efektyvumo projektams bu-

• **SEIMO NARYS PROF. K. ANTANAVIČIUS – PRIEŠ LITO KOMITETĄ.** Lietuvos Respublikos Seimo narys profesorius K. Antanavičius išplatino pareiškimą, kuriuo kreipiasi į Lito komitetą ir į visus Lietuvos žmones. Profesorius K. Antanavičius nesutinka su Lito komiteto šių metų balandžio 28 dienos pareiškimu, kad visi Lietuvos žmonių pinigai vienodu santykiu būtų keičiami į litus ir būtų pripažinti teisėtais visų subjektų turimi pinigai, nepriklausomai nuo to, ar jie teisėti, ar ne. Tai yra neteisinga, – sako K. Antanavičius.

EUROPOJE IR PASAULYJE

vusios Sovietų Sąjungos respublikose. Ukrainos baimė dėl galimos Rusijos agresijos paskatino daugelį ukrainiečių atsisakyti branduolinių ginklų perduoti Maskvos žinion.

JAV turi ir kitą priežastį skatinti Ukrainą, kad ji taptų labiau priklausoma nuo savo turimų energijos šaltinių, nes ji iš Irano importuoja naftą, už tai mainais duodama raketas ir konvencinius ginklus iš Sovietų Sąjungos paliktų atsargų. O Vakarus jaudina toks Irano ginklavimasis ir jie norėtų, kad Ukraina ginklų mainus už naftą sustabdytų. "Chicago Tribune" neseniai paskelbtame vedamajam straipsnyje rašė, kad Ukraina sutiko duoti modernių ginklų iš Sovietų Sąjungos paliktų atsargų Iranui, kurio vadovai nori pasidaryti stipriausia karine jėga Artimuosiuose Rytuose.

REUTERIO ŽINIŲ AGENTŪRA IŠ MASKVOS PRANEŠĖ, kad devynios buvusios Sovietų Sąjungos respublikos gegužės 14 d. pasirašė deklaraciją, jog sudaro ekonominę sąjungą. Rusijos prezidentas B. Jelcinas sąjungą sveikino kaip nepriklausomų valstybių Santalkos proveržį. Savo konstituciniam planui jis taip pat laimėjo kai kurių pagrindinių kietosios linijos deputatų pritarmą ir kartu su Gruzijos vadovu Eduardu Shevardnadze pareikalavo paliaubų Abkhazijos regione.

Nepaprasta dešimties Santalkos šalių viršūnių konferencija baigėsi visiems jos nariams, išskyrus Turkmenistaną, pasirašius ekonominės sąjungos sudarymo dokumentą. Tačiau Ukrainos prezidentas L. Kravchuk, kurio šalis jautriai ištaria kiekvieną pasikėsimą į jos suverenitetą, teigė, kad tai esanti ne deklaracija, o tik norų išdėstymas.

Devynios gegužės 14 d. deklaracija pasirašiusios šalys dabar paruošė 25 dokumentus, kuriuose bus padėti pagrindai ekonominei sąjungai. Tai turės būti padaryta iki liepos 16 d., kai galutinis dokumentas bus pasirašytas tą dieną Armėnijos sostinėje įvyksiančioje Santalkos viršūnių konferencijoje.

BALANDŽIO PABAIGOJE DIENRAŠTIS "CHICAGO TRIBUNE" paskelbė savo bendradarbio Linnet Myers straipsnį iš Varšuvos, kurio pavadinimas lietuviškai taip skambėtų: "Artimas Bažnyčios ir valstybės bendradarbiavimas baugina daugelį lenkų". Straipsnyje rašoma, kad gal greitai Lenkijos valdžios išlaikomų mokyklų klase ant sienų kabės kryžiai, prieš pamokas ir po jų mokiniai kalbės maldą ir valdžia kunigams bei vienuolėms mokės algas už tikybos dėstymą. Taip neseniai nusprendė Lenkijos Konstitucinis tribunolas ir tai daugeliui lenkų kelia klausimą, ką iš tikrųjų reiškia konstitucijoje įrašyta pastraipa, kad Bažnyčia yra atskirta nuo valstybės.

Straipsnyje toliau pastebima, jog sausio mėnesį seimas priėmė įstatymą reikalaujantį, kad radijas bei televizija skelbtų "krikščioniškąsias vertybes". Vasario mėn. prezidentas L. Walesa pasirašė griežtai abortus apribojantį potvarkį, kurio reikalavo kunigai savo pamoksluose. Dar po kurio laiko seimo rūmuose atidaryta katalikų koplyčia. Tas klausimas darosi komplikotas ir labai skausmingas lenkams, kurie katalikų Bažnyčioje jautė prieglaudą ir užuovėją kovoje prieš komunistizmą. Dabar kai kurie teigia, kad lenkai jau užmiršo Bažnyčios kovą prieš represinį režimą. Nors 90 procentų Lenkijos gyventojų sudaro katalikai, pritarimas Bažnyčiai paskutiniu metu smarkiai sumažėjo buvusių Solidarumo aktyvistų ir visuomenės tarpe. Pvz. 1990, vieneriems metams praėjus po to, kai subyrėjo komunizmas, apklausos duomenys rodė, kad vidurinės mokyklas baigusiu tarpe 70 procentų teigiamai vertino Bažnyčios veiklą, kai tuo tarpu 1992 m. teigiamai vertino tik 34 procentai.

Baigdamas straipsnį korespondentas, šalia kitų, daro ir tokią išvadą: Dabar daugelis mano, kad didėjantis Bažnyčios dalyvavimas mokyklose, vyriausybėje ir masinės informacijos priemonėse įbaugins ir izoliuos netikinčiųjų mažumą". V.I.R.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: BALYS GAIDŽIŪNAS

DIRVA (USPS 157580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-1091

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
• Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. •
Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents. Air mail overseas \$100.00 yr.
Prenumerata metams \$30.00, pusei metų \$17.00 • Oro paštu į užsienį
metams \$100.00 pusei metų \$55.00 • Atskiro numerio kaina 65 centų • Straipsniai
pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos
nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

ANTANAS OLIS

1898 - 1958
DIDYSIS LIETUVIŲ
VEIKĖJAS

Juozas Žygas

Rašyti apie tokį asmenį, kaip buvo Antanas Olis, nėra taip lengva. Nors ir teko jį asmeniškai pažinti, kuomet jis buvo Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirm. ir keletą sykių lankėsi Clevelande. Tačiau jaučiant atsakomybę, tenka kiekvieną žodį pasvarstyti ir jį pasverti. Tuomet mes buvome dar beveik naujakūriai ir susitikimas su tokiais Amerikos lietuviais, kokie buvo A. Olis ir dažnas jo bendrakinėlis Juozas Bachunas, buvo mums labai reikšmingi įvykiai. Su jais susitikę ir jų kalbų pasiklausę, jautėmės stipresni ir vieningesni. Nors jis buvo žinomas respublikonų politinis veikėjas, tačiau jis buvo tolerantas ir randantis kalbą su kitaip galvojančiais.

Amerikiečių politinėje veikloje jis buvo vienas iš aukščiausiai iškilusių lietuvių. Prezidentui Dwight D. Eisenhower lankantis Chicagoje, teko juos iš arti kartu matyti. Kuomet man važiuojant automobiliu, judėjimas

buvo pristabdytas ir gretima linija pravažiavo policijos motociklistai, o paskui juos automobilis su prezidentu ir greta jo sėdinčiu A. Oliu. Nors jis buvo tiek aukštai iškilęs amerikiečių politinėje veikloje, tačiau taip pat jis rado laiko ir reikalo dalyvauti ir lietuviškame gyvenime.

Nenumatau rašyti jo išsamios biografijos, kadangi ją galima rasti Lietuvių Enciklopedijoje bei kituose leidiniuose. Jis buvo per daug plati ir šakota asmenybė, kad sutilptų šio siauro rašinio rėmuose. Nes norint bent kiek plačiau apie jį rašyti, reikėtų padalinti rašinį bent į trejetą dalių: politinis veikėjas, visuomenininkas ir kultūrinis darbuotojas. Virš viso to, jis buvo susipratęs ir nuoširdus lietuvis!

Tad šiek tiek ir stabtelėsiu prie jo, kaip visuomenininko ir susipratęs lietuvis. Apie tai, kad buvo tikrai susipratęs lietuvis, manau, kad beveik netektų nė kalbėti. Bet praėjo jau 35 metai, kaip mes

Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, atsikūrė daug ir įvairių Lietuvoje organizacijų, sambūrių, draugijų. Jų tarpe pradėjo aktyviai reikštis ir organizuoti atsikūrusioji Lietuvos Tautininkų Sąjunga. Pradinė veikla, be abejo, sunki. Mažokas narių skaičius. Reikėjo paruošti Lietuvos Tautininkų Sąjungos nuostatus, politinę veiklos programą.

Praėjusių metų gegužės mėn. Lietuvos Tautininkų Sąjungos pirmininkas Rimantas Smetona dalyvavo ALT S-gos seime St. Petersburg, FL. ir išsakė visas šios sąjungos bėdas, tačiau reiškė viltį, kad sąjunga stiprės, veikla gyvės, narių skaičius augs.

Po šio susitikimo Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos centro valdyba, vadovaujama dr. Leono Kriaučeliūno, neliko abejojama Lietuvos Tautininkų Sąjungos veiklai. Per paskutiniuosius metus buvo glaudžiai bendradarbiauta ir suteikta finansinė parama.

Deja, atrodo, kad Lietuvos Tautininkų Sąjungai einasi sunkokai. Štai ALT S-gos centro valdyba gavo iš LTS-gos pirmininko Rimanto Smetonos pranešimą, kuriame rašoma: "Po ilgų svarstymų sustabdėme "Vilties" leidybą – nepakeliamos išlaidos, tiesiog žudančios mus. Mūsų leidėjas buvo gerokai apsileidęs, mažai rūpinosi pigesne leidyba.

Pavyko prelaminariniai susitarti su laikraščio "Voruta", leidėju, kuris nusiteikęs leisti "Viltį" žymiai pigiau. Jeigu bus priimtinos sąmatos ir sutarties projektas, nuo gegužės mėn. 12 d. atnaujinasi-

nebeturime jo savo tarpe, tad ypač jaunesnieji, yra gal jį primiršę arba iš viso jo nematę. Jis čia gimęs, susipratęs lietuvių šeimoje. Jo tėvas Antanas Olišauskas (pagal to laiko madą Olszewskis), ilgis metus leido laikraštį "Lietuvą", išleido visą eilę lietuviškų knygų ir buvo Chicago žymiausias lietuvis, bankininkas, biznierių ir visuomenininkas. Užaugęs lietuviškoje aplinkoje ir visuomenininko šeimoje, sūnus Antanas šalia savo profesinio, visuomet rasdavo laiko ir visuomeniniam darbui.

Jis 1921 m. baigė Chicago universitete teisės mokslus ir tais pačiais metais išlaikęs Illinois valstijos egzaminus, pradėjo advokato praktiką.

Kaip jau buvo minėta, jis visuomet rasdavo laiko lietu-

viškai veiklai, kuri buvo labai plati. Jis buvo Birutės choro pirm., S.L.A. finansų kom. pirm., Lietuvai Vaduoti Sąjungos pirmasis pirm., Amerikos Lietuvių Misijos pirm., Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmasis pirm., Balfo vicepirm. ir Amerikos Lietuvių Tarybos vicepirm.

Jis buvo ir amerikiečių pastebėtas ir įvertintas jo veikla. Jis buvo paskirtas respublikonų partijos tautinių grupių pirm. Šalia politinės, rado laiko ir meninei veiklai. 1934 m. pasaulinėje parodoje Chicagoje dirigavo simfoninio orkestro lietuviškų kūrinų koncertui.

A. Olio vadovaujamos tautinės grupės 1942 m. surengė Chicago amfiteatre politinį susirinkimą, kur dalyvavo 17,000 žiūrovų. Tai toks buvo A. Olis!

me "Vilties" leidybą – skundžiasi Lietuvos Tautininkų S-gos pirmininkas Rimantas Smetona. Laikraštis "Viltis" Lietuvoje yra Lietuvos Tautininkų Sąjungos organas. Nors Lietuvoje dabar eina daugybė įvairiausių laikraščių, laikraščių, tačiau manoma, kad "Viltis" būtinai reikalinga Tautininkų Sąjungai, jos veiklos populiarinimui, o taip pat skleidžiant tikslą, patriotinę informaciją Lietuvos gyventojams, kurie per 50 okupacijos metų buvo maitinami gryna bolševikine propaganda ir melu. Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdyba ir pirmininkas dr. Leonas Kriaučeliūnas, gavę "Vilties" SOS labai susirūpino ir numato šį klausimą gerai aptarti ir šaukiamame ALT S-gos garbės narių, valdybos, tarybos, skyrių pirmininkų, Vilties Draugijos ir Dirvos suvažiavime, kuris įvyksta š.m. gegužės mėn. 29 d. Lietuvių Tautiniuose namuose Chicagoje.

Centro valdybos pirmininkas, informuodamas skyrius savo aplinkraštyje Nr. 4, balandžio 26 d. kreipiasi į Garbės narius, Tarybos narius, skyrių pirmininkus, tarp kitko rašydamas: "Nežiūrint, kad "Vilties" leidimas bus atnaujintas, finansiniai sunkumai spaus ir toliau. Tęsdami gražų bendradarbiavimą su Lietuvos tautininkais turėtume padėti jiems išspręsti ir šią problemą – padėti išlaikyti "Viltį". Kaip svarbi ir reikalinga mums "Dirva" taip "Viltis" jiems – gyvybinės reikšmės Lietuvos Tautininkų veiklai, gyvastingumui bei stiprėjimui palaikyti.

visiškai veiklai, kuri buvo labai plati. Jis buvo Birutės choro pirm., S.L.A. finansų kom. pirm., Lietuvai Vaduoti Sąjungos pirmasis pirm., Amerikos Lietuvių Misijos pirm., Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmasis pirm., Balfo vicepirm. ir Amerikos Lietuvių Tarybos vicepirm.

Jis buvo ir amerikiečių pastebėtas ir įvertintas jo veikla. Jis buvo paskirtas respublikonų partijos tautinių grupių pirm. Šalia politinės, rado laiko ir meninei veiklai. 1934 m. pasaulinėje parodoje Chicagoje dirigavo simfoninio orkestro lietuviškų kūrinų koncertui.

A. Olio vadovaujamos tautinės grupės 1942 m. surengė Chicago amfiteatre politinį susirinkimą, kur dalyvavo 17,000 žiūrovų.

Tai toks buvo A. Olis!

"VILTIS" ŠAUKIASI PAGALBOS

Jurgis Janušaitis

Nuoširdžiai prašome visus narius bei prijauciančius didesne ar mažesne auka prisidėti prie šios paramos. Aukos prašome siųsti mūsų išdėdintiui adresu: Oskaras Kremeris, 1005 Sherwood Dr., La Grange Pk. Ill. 60525. Iš anksto nuoširdžiai dėkojame. Surinktos aukos bus galimai greičiau persiųstos "Vilties" leidėjams – Lietuvos Tautininkų Sąjungai. Skyrių pirmininkai prašomi kreiptis į skyrių narius paremti šį užmojį. "Viltis" laukia mūsų paramos! – rašo ALT S-gos pirmininkas dr. Leonas Kriaučeliūnas.

Prašymų iš Lietuvos gaudama labai daug, įvairių ir įvairiems tikslams. Išsivija iki šiol pagal išgales Lietuvai buvo dosni. Įvairios organizacijos be abejo, savo ideologijos padalinius taip pat finansiniai ir kitokiais būdais paremia.

Skaitant pirmininko kreipimąsi į skyrių narius ir prijauciančius atrodo, kad "Viltis" gali turėti vilties ir iš ALT S-gos pagalbos.

Tuo reikalu, be abejo, po išsamių diskusijų tars ir suvažiavimo dalyviai savo žodį.

KAS DABAR BUS?

(Atkelta iš 1 psl.)

Kai kas sako, kad V. Čekanauskas eina dirbti "Lietuvos naudai". Argi ta pati logika sakyti, kad S. Lozoraitis dirbo Lietuvos nenaudai?

Kaltinama, kad su dabartine Lietuvos valdžia St. Lozoraitis nepalaikė ryšių. Pažvelgus kad ir į 1993-V-6 DIRVA, Lietuvos Ambasada Washingtono smarkiai darbuosi. Taip dirbti be ryšių su Lietuva neįmanoma, nepasakokit...

Iš Lietuvos teigiama, kad nauja valdžia privalo "pastatyti savo komandą". Ir iš šito argumento bėga vando: Sovietų Sąjungos Ambasadorius Dobrinenas Washingtono išbuvo pora dešimtmečių, jis net buvo diplomatinio korpuso dekanu tapęs. Jis tarnavo daugeliui Maskvos valdovų. Argi užmiršamos net Maskvoje išmoktos pamokos?

Valdžios pareigūnai gali visur po pasaulį važinėti. Kiek čia tų Lietuvos valdžios pareigūnų jau matėme – vaje, vaje! Jokių būdu neneigiame konstitucinės teisės Lietuvos valdžiai pareigūnus skirti. Tačiau turime ir konstitucinę ir įgimtą teisę galvoti ir, be priespaudos gyvendami, kalbėti bei klausimus klausti. Pagalvokite: susitikę Prezidentą Brazauską, ką jūs norėtumėt jo paklausti? – Aš jau sugalvojau, ką aš jo klausčiau: Pone Prezidente, kur buvote ir ką darėte 1991 sausio 13 naktį, kai rusų tankai traiskė lietuvių minias?

PRAŠYMŲ IR PROTESTŲ LAIŠKAI

AMBASADORIAUS S. LOZORAIČIO LAIŠKAS DĖL BADA VIMO

Ryšium su kelių asmenų pradėtu bado streiku Vilniuje, prie Seimo rūmų, ambasadorius gegužės 11 d. nusiuntė sekančio turinio laišką:

Didžiai Gerbiama ir Brangi p. Garšviene, sužinojau apie Tamstos nepaprastai drąsų nutarimą išreikšti man savo solidarumą bado streiku. Šis Tamstos didelis jautrumas Lietuvos reikalams mane giliai sujau-dino ir dar kartą įtikino, kad mūsų ateitis bus šviesi.

Galvodamas apie mūsų tautos bei valstybės ateitį, aš šiandieną Tamstos labai prašau sustabdyti pradėtą bado streiką. Šiuo momentu mums reikia visų jėgų, visų geros valios, dorų žmonių, kurie padėtų stiprinti mūsų tėvynės laisvę, demokratiją, pasitikėjimą savimi. Aš Tamstos karštai, nuoširdžiai prašau ne-silpninti savo jėgų ir siekti savo tikslų kitais būdais.

Aš šį savo prašymą galė-siu, jei reikia, pakartoti žo-džiu.

Laukdamas greito atsaky-mo, apkabinu Tamstą kaip taurią lietuvių moterį.

IŠREIŠKIA PASITIKĖJIMA AMBASADORIUM LOZORAIČIUI

Lietuvos Prezidentui Al-girdui Brazauskui nusprendus atšaukti Ambasadorių S. Lo-zoraitį iš diplomatinio posto Jungtinėse Amerikos Valsti-jose, Lietuvos Ambasadą Washingtone žodžiu bei raštu pasiekia pavienių asmenų, įvairių organizacijų ir politi-nių grupių solidarumo pareiš-kimai diplomatui, kuris pen-kis dešimtmečius gynė Lietu-vos nepriklausomybę.

Paskambinęs socialdemo-kratų partijos lyderis A. Sa-kalas išreiškė savo paramą ambasadoriui bei nepasiten-kinimą, kad nepaisydamas pernai metų duotų Lietuvos Demokratų darbo partijos pa-žadų, Lietuvos prezidentas vis dėlto nusprendė atšaukti ambasadorių. Šį Prezidento žingsnį pasmerkė ir įvertino kaip "politinį kerštą buvu-siam konkurentui" Tėvynės sandaros koalicija, kuriai pri-klauso Sąjūdžio, Demokratų, Laisvės, Piliečių chartijos ir Krikščionių demokratų frak-cijos. Seimo opozicijos ly-deris V. Landsbergis ambasa-doriaus atšaukimą įvardino kaip partinį, "nenaudingą valstybei, sprendimą".

Lietuvos Tautininkų są-junga prezidento dekretą dėl ambasadoriaus atšaukimo pa-vadino "nepagrįstu ir politiškai nenaudingą Lietuvai".

Lietuvos Centro judėjimas, apgailestaudamas dėl "veiksmų, kuriuos diplomati-ne kalba sunku įvardinti", pa-dėkojo ambasadoriui už pasi-šventimą Lietuvos labui ir palinkėjo jėgų tolimesniam darbui.

Iš Lietuvos ateina ir kito-kios paramos manifestacijos, pavyzdžiui bado streikas bei piketas prie Seimo rūmų ir Ylakių bei Vaičiakių parapijų tikinčiųjų protesto pareiški-mas Prezidentui, Vyriausybei bei Seimui.

Be to, didžiausia lietuvių išeivijos organizacija, Pasau-lio lietuvių bendruomenė, gi-liai apgailestavo dėl ambasa-doriaus atšaukimo.

OPOZICIJOS LYDERIO VYTAUTO LANDSBERGIO PAREIŠKIMAS

Lietuvos Respublikos už-sienio Reikalų ministro sprendimas atšaukti Lietuvos ambasadorių JAV Stasį Lo-zoraitį yra nenaudingas val-sybei. Tai partinis sprendi-mas, o galbūt susijęs ir su ki-tų aukštų pareigūnų asmenine antipatija bei kerštu konku-rentui praėjusiuose presiden-to rinkimuose. Gaila, jeigu dėl tokių motyvų griunama dar viena svarbi Lietuvos institucija. Naujajai Lietuvos valdžiai tai neprideda popu-liarumo nei Lietuvoje, nei JAV. Be to, šį racionaliai ne-pagrįstą veiksma lydi mėgini-mai intriguoti. BNS agentū-ros paskleista informacija iš anoniminių šaltinių, neva bu-vęs Lietuvos parlamento pir-mininkas V. Landsbergis jau anksčiau norėjęs "pažeminti" ambasadorių Stasį Lozoraitį už jo nepriklausomą poziciją, yra visai neteisinga. 1993.05.3

Vytautas Landsbergis

LIETUVOS CENTRO VARDU RAŠO AMBASADORIUI STASIUI LOZORAIČIUI

Penkiasdešimt metų, ati-duotų Lietuvai-tai nepapras-tai daug jėgų pareikalavęs laikotarpis. Ir ne veltui. Di-dele dalimi Jūsų, Ekscelenci-ja, pastangomis per ilgus de-šimtmečius okupuotos ir aneksuotos Lietuvos vardas nebuvo išbrauktas iš pasaulio visuomenės atminties ir skati-no Lietuvą kovai už nepri-klausomybę. Vargu, ar Jūsų, Ekscelencija, nuveiktus dar-bus įmanoma įvertinti ordi-nais ar medaliais. Esame įsi-tikinę, kad geriausias įvertini-mas – tai, jog Jūsų, Ekscelen-cija, vardą Lietuvos žmonės taria ir tars pagarbiai.

Mes nesiruošiamo čia na-grinėti moralumo politikoje

klausimų, ir vis dėlto skaudu, kai aneksuotos Lietuvos natū-ralų politikos (jeigu ši politi-ka iš viso buvo) amoralumą pakeitė tik deklaruojamas moralumas, kuris sėkmingai plėtojasi, kartais pereidamas net į veiksmus, kuriuos dip-lomantine kalba sunku įvar-dinti.

Džiugu, kad Jūs, Eksce-lencija, sugebate pakilti virš to, džiaugiamės, kad, nežiū-rint į tai, Jūs, Ekscelencija, esate pasiruošęs toliau tar-nauti ir, tikimės, toliau tar-nausite Lietuvai. Politikai, partijos ateina ir nueina – Lietuva viena.

Manome, jog daugelio Lietuvos žmonių vardu turi-me teisę padėkoti Jums, Eks-celencija, už pasišventimą Lietuvos labui ir palinkėti jėgų tolimesniam darbui.

Manome, kad taip pat tu-rime teisę (ir net privalome) atsiprašyti už elgesį Jūsų, Ekscelencija, atžvilgiu, kuris vargu ar atitinka elementarias padarumo normas.

Dar kartą leiskite Jums, Ekscelencija, pareikšti savo nuoširdžią pagarbą.

Egidijus Bičkauskas

Lietuvos Respublikos Seimo narys

Romualdas Ozolas

Lietuvos Respublikos Seimo narys

Vilnius, 1993 m. gegužės 7 d.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO OPOZICIJOS ATSTOVŲ SPAUDAI INFORMACINIS PRANEŠIMAS

Valdžios pastangos koku nors būdu pažeminti ambasa-dorių Stasį Lozoraitį, į visas puses pakartotinai aiškinant, kad po Seimo rinkimų jis pradėjęs blogai eiti savo parei-gas, yra ne tik stoka dėkingu-mo už ilgų metų ištvermę, ne vien žmogiškas netaktas; tai ir diplomatinio takto bei nuo-vokos stoka.

Ankstesnė Lietuvos vado-vybė siekė Italijos Vyriausy-bės pritarimo šiai patyrusio diplomato kandidatūrai, kuris sugebėtų vadovauti net ir

PATRIA

2638 W. 71 St., Chicago, IL 60629,
tel. (312) -778-2100

Didelis pasirinkimas dovaninių bei buitinių prekių,
pageidaujimų ir Lietuvoje. Dėl specialiai sumažintų kainų
klausykites Šluto radijo valandos
sekmadieniais nuo 7 iki 8 val. ryto, 1450 AM banga.

dviem ambasadam – Wash-ingtonone bei Romoje kartu. Dabar Romai gali atrodyti, kad ji – bausmės vieta. Blo-giausia, kad dabartinės vado-vybės per porą savaitių stai-giai pasikeitusi nuomonė ir išvada apie "blogą" ambasa-dos darbą remama tik tuš-čiais URK pirmininko posa-kiais.

Mes norėtume, kad Res-publikos Prezidentas kuo ma-žiau patirtų blogų įtakų ir ne-būtų jų kompromituojamas. 1993 gegužės 10 d.

Rasa Rastauskienė

TĖVYNĖS SANTAROS FRAKCIJŲ KOALICIJOS PAREIŠKIMAS

1993.05.05

Vilnius

Lietuvos Respublikos am-basadoriaus JAV S. Lozorai-čio skubus ir nemotyvuotas atleidimas yra politinis aktas, kurio neįmanoma paaiškinti remiantis valstybės stiprini-mo nuostatomis. Šis žingsnis yra absurdiškas ir žalingas valstybės interesams net pragmatinės politikos požiū-riu. Neįtikinamai ir nerimtai atrodo aiškinimai, kad "iš ambasadoriaus tikėtasi dau-giau", nes taip galima pasa-kyti apie bet kurį, net patį aukščiausią pareigūną.

Užuominos dėl darbuoto-jų sudėties patvirtina, kad no-rėta ten ką nors įdarbinti su partine protekcija. Labiausiai nesuvokiamas atrodytų poli-tinis kerštas buvusiam konku-rentui rinkimų kovoje. Tuo labiau konkurentui, gavusiam įtikinamą rinkėjų paramą.

Ambasadorius S. Lozorai-tis penkiasdešimt metų buvo valstybiškai pripažintas neo-

kupuotas lietuvis – neatsisa-kęs ir nepraradęs Lietuvos pi-lietybės, atstovavęs Lietuvos Valstybę, simbolizavęs kovą už nepriklausomybę. Todėl jo atleidimas tegali būti verti-namas kaip neapykanta pasi-priešinimui prieš okupaciją, kaip Nepriklausomybės idė-jos pažeminimas, naudingas Lietuvos Nepriklausomybės priešams. Todėl būtina išsi-aiškinti, kas inicijavo ir su-brandino tokį sumanymą.

Tėvynės Santara prašo Lietuvos Respublikos Prezi-dentą būti savarankišku, per-svarstyti ir pakeisti savo sprendimą.

Taip pat kviečia Seimo daugumą – LDDP frakciją kreiptis į Prezidentą su analo-gišku prašymu.

Tėvynės Santaros vardu pasirašė: T. Lideikis, P. Miš-kinis, B. Gajauskas, P. Kati-lius ir viena neįskaitoma pa-vardė.

DIDELIS SARAŠAS PASIRAŠIUSIŲ VILNIEČIŲ

Jame rašoma: "Parašai po šiuo laišku surinkti per vieną valandą. Jeigu reikėtų, pasi-rašytų visi 770.000, o gal ir visas milijonas Lietuvos žmonių. Ne girtuoklių, ne tinginių ir ne vagių, o pasiry-žusių ir dirbančių Lietuvos labui."

PREZIDENTUI, VYRIAUSYBEI IR SEIMUI

Protestą parašė 500 Yla-kių ir Vaičiakių parapijų ti-kintieji, gegužės 9 d. pose-džiavę Ylakiuose.

Proteste yra 5 skyriai, kur protestą baigiant rašoma:

"Naudodamiesi proga, ar-tėjant šv. Tėvo vizitui, norė-tume palinkėti Lietuvos Res-publikos Prezidentui, Vyriausybei ir Seimui: "Niekada ne-pamirškite, kad esate KATA-LIKIŠKO KRAŠTO VAL-DŽIA, gal tada nepamirš ir Lietuvos žmonės, kad jie yra katalikiško krašto piliečiai – Marijos ir Rūpintojėlio žemės vaikai..." Be tų dviejų sąlygų tikrai neišbrisis iš politinės ir ekonominės krizės, be tų dviejų sąlygų nepakelsime Nepriklausomybės svorio..."

Talpintuvai siunčiami kas savaitę

TRANSPAK praneša: NAUJI MAISTO SIUNTINIAI:

55 svarai įvairaus maisto \$ 98.

22 svarai įvairaus maisto \$ 65.

22 svarai mėsos gaminių \$ 95.

45 svarai įvairaus maisto be mėsos \$75.

Mažas, bet vertingas: kava, arbata, kakava, apelsinų koncentratas, aliejus, mėsos konservai, vitaminai – tik \$35.

Visi gaminiai sudaryti iš užsienietišių produktų, išskyrus rūkytas dešras ir sūrį. Pinigai pervedami doleriais.

Siųskite per seniausią persiuntimo į Lietuvą įstaigą Daugiausia siuntinių į Lietuvą siunčiama per **TRANSPAK**. Skubius siuntinius siunčiame **AIR CARGO**

RŪTA DEGUTIENĖ

216 943-4662

28262 Chardon Rd. Willoughby Hills, OH 44092

TRANSPAK Chicago tel. 312 436-7772

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

ŠAUKIAMA KONFERENCIJA STATOMAI SUSVETIMĖJIMO SIENAI TARP LIETUVOS IR IŠEIVIJOS GRIAUTI

Algimantas S. Gečys

Praėję Seimo ir prezidento rinkimai, išryškėjęs tautos pasidalinimas į priešingus poliūs, pagaliau kai kurie naujosios Lietuvos vyriausybės politiniai posūkiai išeivijoje kelia nerimą. Pasireiškiančios išeivijoje kritiškos nuotaikos ir emocijų pilni iššūkiai mūsų spaudoje rodo tendencijų tapti Lietuvos niekinimo manija. Kritika, vietoj palietusi kaltuosius, nevieną atvejų užgauna pačią tautą. Jaučiame tarp Lietuvos ir išeivijos kylančią susvetimėjimo sieną. Ji mus nuo tautos pradeda skirti ne vien ideologiniu, bet ir žmogiško santykiavimo požiūriu.

Yra būtina tarp Lietuvos ir išeivijos bręstantį konfliktą skubiai aiškintis ir kylančią susvetimėjimo sieną skubiai griauti.

Tuo tikslu JAV Lietuvių Bendruomenės Visuomeninių reikalų taryba š.m. birželio 19 ir 20 dienomis (šeštadienį ir sekmadienį) Detroito priemiestyje Southfield, Michigan, esančiame kultūros centre šaukia Šiaurės Amerikoje veikiančių lietuvių organizacijų darbuotojų, spaudos ir media (radio) atstovų, Lietuvai paramą teikiančių organizacijų bei vienetų vadovų, ir ryšiais su Lietuva besisielojančių visuomenininkų konferenciją.

Konferencijos tema provokuojanti: "Lietuva ir išeivija – kartu ar atskirai?". Konferencijoje ramiai, be emocijų, bus siekiama peržiūrėti išeivijos ryšius su Lietuva, pagnagrėti kas mus jungia ir kas mus skiria, pasisakyti kas kitoje pusėje džiugina ir kas rūpestį kelia. Išeivija, okupacijos metais padėjusi Lietuvai laisvame pasaulyje išlaikyti Lietuvos valstybingumą, šiandieną norėtų lietuvių tautai padėti atgauti vidinę pusiausvyrą, padėti nusikratyti komunizmo įtakos igrų ydų, padėti tautai išugdyti ir subrandinti XXI-jam amžiui skirtą dvasingą pilnutinį lietuvių.

Konferencijoje paskaitų, simpoziumų ir pranešimų forma bus gvildenami Lietuvai ir išeivijai opūs klausimai. Pranešimus pateikti yra angažuoti Lietuvos politinio gyvenimo vadovai, išeivijoje esantys politologai ir visuomenininkai. Iš Lietuvos konferencijoje dalyvauti atvyksta Lietuvos ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius, Lietuvos Socialdemokratų partijos pirmininkas ir Seimo prezidiumo vicepirm. Aloyzas Sakalas, Lietuvos Centro judėjimo pirm. Romualdas

Ozolas. Tebesitariama dėl naujai įsikūrusios Tėvynės sąjungos (konservatorių) atstovo dalyvavimo.

Iš išeivijos konferencijos darbotvarkėje išgirsime ambasadorių St. Lozoraitį, dr. Vyt. Bieliauską, dr. Vyt. Vardį, kun. Ant. Saulaitį, dr. Joną Valaitį, dr. Tomą Remeikį, dr. Kazį Ambrozaitį, adv. Rimą Domanskį, dr. Valdą Adamkų, Vaiva Vėbraitę – Gustienę, Juozą Polikaitį, Sigitą Miknaitį, Algimantą Gečį, ir dar kelis kalbėtojus, kurių sutikimo teblaukiama.

KONFERENCIJOS VIETA IR LAIKAS

Konferencija pradės š.m. birželio 18 d. (penktadienį), susipažinimo vakarone Holiday Inn of Southfield viešbutyje, 26555 Telegraph Rd., Southfield, MI 48034.

Iškilmingas konferencijos atidarymas įvyks birželio 19 d., šeštadienį, 9:00 val. ryte, kultūros centro patalpose, 25335 West 9 Mile Rd., Southfield, MI 48034. Posėdžiai tęsis visą dieną, o vakare įvyks iškilmingas banketas.

Sekmadienio posėdžiai bus pradėti 9:00 val. ryto. Iškilmingos Šv. Mišios, kurių metu bus prisiminti Baisiojo Birželio įvykiai, bus atnaujamamos prie kultūros centro esančioje Dievo Apvaizdos lietuvių parapijoje 10:30 val. ryto. Konferencija iškilmingai bus uždaryta 3:00 val. p.p. Konferencijos smulki darbotvarkė bus skelbiama lietuvių spaudoje.

KODĖL PASIRINKTA DETROITO PRIEMIESTIS?

Konferencijos vietovė parinkta atsižvelgiant į Detroito buvimą pačiu pigiausiu lėktuvais pasiekiamu JAV-ių miestu. Taip pat dėmesin buvo paimta veikli Detroito lietuvių kolonija su konferencijai turimom moderniom patalpomis. Konferencijos ruošą ir darbotvarkės sudarymu rūpinantis JAV LB Visuomeninių reikalų taryba, atsakomybę už techninius konferencijos ruošos darbus neša LB Michigano apygardos valdyba (pirm. Liūda Rugienienė), kuriai talkina specialiai susiorganizavęs vietos lietuvių komitetas.

Konferencijos dalyviams kambariai yra rezervuoti Holiday Inn of Southfield (telefonas 313-353-7700). Kambario kaina nakčiai – \$49.00. Būtina užsiregistruoti iki š.m. birželio 4 d., kad gaus konferencijos dalyviams teikiamą papiginimą.

Konferencijos registraci-

jos mokestis iš anksto užsiregistruojantiems – \$65.00. Registruojantis konferencijos dieną – \$75.00. Registracijos mokestis padengia dalyvavimą penktadienio vakaronėje, šešt. priešpiečius ir banketą, sekmadienio priešpiečius ir kitas konferencijos dalyviams teikiamas paslaugas. Registruojamasi išrašant čekį Lithuanian – American Commu-

Daytona Beach, Florida

IŠ ALT S-GOS SKYRIAUS VEIKLOS

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Daytona Beach skyriaus metinis narių susirinkimas įvyko š.m. gegužės mėn. 14 d. Onutės ir Petro Lanių namuose. Susirinkime dalyvavo 24 skyriaus nariai.

Susirinkimą pradėjo skyriaus pirmininkas Vytautas Abraitis, pasveikindamas metinio susirinkimo dalyvius, drauge perdavė linkėjimus sunkiai sergančio ir šiuo metu besigydančio Clevelande skyriaus nario Jono Kapčiaus ir skyriaus narės Irenos Kapčienės linkėjimus. Į susirinkimą negalėjo atvykti ir iš Jacksonvilės aktyvūs nariai Karaliai.

Susirinkimui vadovauti prezidiuman pakvietė pirmininku Petrą Lanį, sekretore Marytę Šarauskienę.

Praėjusių metų metinio narių susirinkimo išsamų, labai gerai parašytą protokolą perskaitė Ona Žolynienė. Protokolas su maža pataisa vienbalsiai priimtas.

Metinę skyriaus veiklos apžvalgą padarė valdybos nariai.

Ilgametis skyriaus pirmininkas Vytautas Abraitis savo pranešime pažymėjo, kad skyrius kalnų nenuvertė, tačiau savus išpareigojimus stengėsi atlikti gerai. Buvo suruoštas Tautos šventės minėjimas su išskirtine programa. Minėjime, vietoje pagrindinių kalbėtojų, kalbėjo visų čia veikiančių organizacijų pirmininkai ir LF Igalotinis. Buvo aukomis paremta Lietuvos ambasada prie Jungtinių Tautų 250 dol. ALT S-gos Seimas – 100 dol. auka. Skyriaus nariai aktyviai reikiąsi Lietuvių klubo, Balfo, LB, LF veikloje, o taip pat dainuoja keletas narių ir chore Sietyne, kuriam vadovauja muz. Antanas Skridulis.

Vicepirm. Jurgis Janušaitis aptarė ALT S-gos seimą, įvykusį St. Petersburg, 1992 m. gegužės 16-17 d. Seime

nity, Inc. vardu ir jį siunčiant A. Rugieniui, 3620 Burning Tree Drive, Bloomfield, MI 48302.

VISI YRA KVIEČIAM

Konferencijoje dalyvauti yra kviečiami visi politiniai visuomeniniais reikalais, ir ypač Lietuvos šiandieninėmis problemomis besirūpinantys asmenys. Išeivijos lietuvių visuomeniniam gyvenimui nesant apsaugotam nuo vidinių audrų, ši konferencija yra gera proga intelektualiniame lygyje aptarti problemas, pabendrauti, paieškoti vieningo tiesaus kelio, kuriuo visi kartu galėtume žygiuoti į šviesesnę Lietuvos ateitį.

darbus tęsti dar vienerius metus. Kitų pasiūlymų nebuvo. Tad ir buvo perinkta skyriaus valdyba: pirmininkas – Vytautas Abraitis, vicepirmininkai Jurgis Janušaitis ir Petras Lanys, sekretorius – Kostas Žolynas, izdininkas Pranas Damijonaitis, kontrolės komisija – Stella Abraitienė, Vacys Dzenkauskas ir Gediminas Lapėnas.

Pirmininkas Vytautas Abraitis savo pranešime dar perskaitė ALT S-gos CV aplinkraščius, supažindino su centro veikla, pažymėdamas, kad gegužės 29 d. Chicagoje vyks ALT S-gos Tarybos, valdybos, garbės narių, skyrių pirmininkų, Vilties Draugijos ir Dirvos redaktoriaus suvažiavimas, kuris būsiąs gana svarbus. Suvažiavime paskaitą skaitys ir skyriaus pirmininkas Vytautas Abraitis.

Susirinkime po visų pranešimų vyko gana gyvos diskusijos.

Susirinkimas vyko darbinėje nuotaikoje. Nusitarta ir ateityje skyriaus veiklą, kiek įmanoma, laikyti gyvesnę.

Po susirinkimo svetingi šeimininkai Petras ir Ona Laniai visus susirinkimo dalyvius šauniai pavaišino o vaisių metu pirmininkas Vytautas Abraitis išreiškė nuoširdią šeimininkams padėką už vaises ir susirinkimo globą. Taip pat pasveikino dvi viešnias iš Elizabeth – NJ. Bronę Lukienę ir Veroniką Mišūniene, aktyvias Tautinės Sąjungos nares, atvykusias pas p. Lanius ir dalyvavusias susirinkime ir vaišėse.

Pirmininkas pažymėjo, kad viešnias pažįstąs jau daugelį metų, tekę drauge dalyvauti New Jersey tautinėje veikloje. Viešnioms palinkėjo malonių atostogų, o gal ir persikėlimo į gražiai klėstintį Daytona Beach lietuvių telkinį.

Į sekančių metų veiklą skyrius žvelgia viltingai ir, reikia manyti, kad ir šiais metais skyrius rodys gyvastingumą. Ko ir tenka palinkėti.

Jurgis Janušaitis

Romas Pukštys – "Transpak" firmos savininkas prie savo raštinės Chicagos Marquette parko lietuvių kolonijoje. Šalia stovi ir firmos sunkvežimis, papuoštas lietuviškos trispalvės spalvomis. Ed. Šulaičio nuotr.

"ŠALIS TA LIETUVA VADINAS"

Domas Česevičius

Dr. Domas Česevičius, buvęs žymus Nepriklausomos Lietuvos veikėjas – ir Universiteto profesorius ir Tautininkų Sąjungos pirmininkas, grįžęs iš sovietinių gulagų, kiek sveikata ir kitos sąlygos leido, nemetė rašto darbų.

Paskutiniuose "Kultūros Barų" 2-3 ir 4 numeruose yra atspausa iš jo rašytų Santraukų paskutinis skyrius "Šalis ta Lietuva vadinasi". Ją, kaip daugeliu požūriu įdomią, čia ir perspausdiname.

Redakcija

Iš tolimes praeities nežinomųjų, nežinomais judėjimų kelionių vingiais, kažkada ir kažkodėl prie rytinių Baltijos pakraščio apsistojo, apsisigyveno ir įsigyveno lietuvių gentys. Ilgainiui tos gentys susiorganizavo ir iškiolo kaip Lietuvos valstybė, susitvarkiusi pagal ano meto politinių santvarkų pavyzdį.

Jeigu tarsime, kad Europa siekia iki Uralo, tai geografiškai Lietuva atsirastų Vakarų Europos pakraštyje arba vadinamajame Tarpeuropyje. Tokia geografinė padėtis daug kuo lėmė lietuvių tautos ir Lietuvos valstybės tolimesnį gyvenimą ir likimą.

Imant istoriškai, Lietuva kaip valstybė formavosi tuo metu, kai Europoje po Romos imperijos žlugimo jau buvo susiformavusios vidurinių amžių feodalinės valstybės Romos popiežiaus globoje bei priklausomybėje. Politinė valdymo mintis betgi dar buvo Romos imperijos politinės minties tęsinys: valdžios ir valdymo dvasia buvo imperialistinė, valdžios suverenumas ėjo ne iš apačios – ne iš tautos gyventojų, bet iš viršaus, iš valdovų suverenumo. Tokia valdymo dvasia ir tokia valdymo koncepcija buvo valdoma ir tuometinė Lietuvos valstybė.

Lietuvos valstybė buvo tarp Europos Vakarų ir Rytų. Lietuvos valstybės kūrimosi metu Vakarų Europa jau buvo atitinkamai užpildyta gyventojais, prekyba, laivyba, kultūra, kariuomene ir valdžia.

Daugel turtų pas kryžiuočius nuo senos gadinės;

Auksu žiba miestų bonios, šilkų pilnos skrynios...

(Maironis)

Tuo tarpu Europos Rytuose plytėjo didžiausi, mažai apgyvendinti plotai – beveik tušti plotai, miškai, krūmynų ir pelkynų plotai, kuriuose gyveno palaidos, silpnai organizuotos bendruomenės, kuriose buvo maža valdžios ir maža tvarkos. Todėl neuostabu, kad tų plotų gyventojai galėjo kreiptis į Europos Vakarus, nusiskųsdami ir prašydami: "Naša strana velika i obiljna, no poriadka netu – prichodite k nam i vladeite nami"... Sakysime, kad tais žodžiais tada slavų bendruomenės kreipėsi į tuo metu

valdingus, veržlius Šiaurės vakarų kaimynus – vikingus. Bet dabar vis daugiau aiškėja, kad ir Lietuvos gyvenimas tuo metu buvo gerokai susipynęs su vikingų pastangomis skverbtis toliau į Rytus ir ten perimti tvarkymo-valdymo vaidmenį. Greičiausia, kad ir pirmieji Lietuvos valstybės ekspansyvūs pajudėjimai į rytus, į tuos milžiniškus, apytuščius, neorganizuotus plotus irgi turėjo kažkokį ryšį su vikingų visuotine ekspansija ta kryptimi.

Vikingų, lietuvių ir lenkų ekspansija į Rytus susitiko ir susikirto su totorių ekspansija į Vakarus. Galima sakyti, kad tos abi priešpriešinės ekspansijos tame susitikime bei susikirtime savaip neutralizavosi ir stabilizavosi: totoriai sulaikė vikingų – lietuvių – lenkų ekspansiją į Rytus, o vikingų – lietuvių – lenkų ekspansija sulaikė totorių ekspansiją į Vakarus. Tą ekspansijų stabilizaciją išardė sustiprėjusi Maskva, kai ji sutriuškino totorių galybę, o sykiu pradėjo ir kontrekspansiją į Vakarus prieš Lietuvos–Lenkijos valstybę. Lietuvos–Lenkijos imperija, spaudžiama iš Rytų, ėmė silpnėti, pamažu irti kaip ir visos imperijos. Tuo labiau, kad ir Vakariai, o ypač ekspansyvios Vokietija ir Austrija, ėmė kreivai žiūrėti į silpnėjančią Lietuvos–Lenkijos valstybę, kuri vis mažiau begalėjo vaidinti stabilizuojamą vaidmenį tame dideliame Tarpeuropio regione. Vadinasi, Rytų ir Vakarų ekspansijų interesai Lietuvos–Lenkijos valstybės atžvilgiu pradėjo sutapti.

Taip pamažu ėmė artintis prie savo galo labai didelė, labai komplikuoti sudurstyta ir labai nelietuviška Lietuvos imperija. Nelietuviška ji buvo savo gyventojų etnografinė sudėtimi, dvilypė arba net trilypė ji buvo valdančiųjų bei vyraujančiųjų sluoksnių tautybine priklausomybe (lietuviška – rusiška). Nelietuviška ji buvo net savo valstybine kalba... Lietuviškas etnografinis branduolys buvo per mažas ir per silpnas sugauti ir lietuviškumu persunkti visą labai didelį, šakotą valstybės gyvenimą. Dabar jau žinome ir suprantame tos labai didelės, kerėpliškos ir visaip sumišrintos Lietuvos

likimą. Lietuvos – Lenkijos valstybę tarp savęs pasidalijo Rusija, Vokietija ir Austrija. Etnografinę Lietuvą okupavo Rusija. Valstybės ateina ir nueina. Tautos lieka. Likusios ir norinčios išlikti tautos vis siekia sukurti savo nepriklausomas valstybes. Bet nuo valstybių gyvenimo ir likimo daug priklauso pačios tautos gyvenimas ir likimas. Taigi visos tautos savo galutiniais siekimais vis tiek veržiasi, kad tauta, tautinė visuomenė būtų suorganizuota valstybiškai, nes tik tada ji gali pilniausiai pasireikšti kaip tauta. Valstybiškai suorganizuota ir valstybiškai struktūruota tauta dabar yra pagrindinis ir svarbiausias visų tautų politinis principas. Valstybė yra tautos jėgos bei pajėgumo išraiškos forma, atitinkanti visus tautos gyvenimo siekimus bei tikslus, kaip galima ilgesniam laikui užtikrinanti tautai saugumą ir palankiausias vystymosi sąlygas. Taigi tauta yra centrinė – pirmenybinė politikos sąvoka, valstybė yra tautos jėgos išraiška, o kitos tautos gyvenimo apraiškos – ekonomika, kultūra yra tautos gyvenimo konkretus, kasdieninis pasireiškimas. Tautinė valsatybė savo nuolatine veikla suorganizuoja, sudisciplinuoja, suaktyvina visus tautos pajėgumus.

Visai kas kita, kai tauta yra svetimos valstybės okupuota ir įjungta svetimos valstybės tikslų tarnybon. Tada prasideda tautinės individualybės ir tautinių pajėgumų sumenkinimas bei jų pasireiškimo iškraipymas. Tos tiesos šiandieną yra tokios savaime akivaizdžios aksiomos, kurias neigti gali tik iškraipytų politinių principų ideologijos arba supergrobūoniškos valstybės.

Po Lietuvos–Lenkijos valstybės likvidavimo ir pasidalijimo lietuvių ir lenkų tautos, savaime aišku, tuoju pajuto didžiausią pavojų savo egzistencijai. Tuoju prasidėjo ir pastangos savo valstybingumui atgauti. Tai aiškiai rodo ir du kariniai sukilimai prieš rusus 1831 ir 1863 metais. Bet kariniai sukilimai buvo tik viena lietuvių ir lenkų tautų kovos forma už nepriklausomų valstybių atkūrimą. Galime sakyti, kad kariniai

sukilimai buvo tik paviršinė kovos forma už nepriklausomybės atgavimą. Kita veiklos forma siekė gilyn į tautų sąmonės stiprinimą, į tautinės individualybės bei tapatybės išlaikymą, į tautinį apsišvietimą bei susipratimą.

Ypač lietuvių tautai čia teko itin sunkus uždavinys. Dėl lietuvių tautos mažumo ir dėl istorinio įsimaišymo bei susimaišymo su kitomis didelėmis kaimyninėmis tautomis, lietuviams iškilo didelis nutautinimo ir nutautėjimo pavojus. Tuo labiau, kad Lietuvos viešąjį gyvenimą vis dar lėmė tradiciniai istoriniai lenkų įtakos faktoriai. Juk ir abiejų sukilimų iniciatyva ir vadovavimas buvo lenkų rankose. Pagaliau Lietuvos viešąjį gyvenimą lėmusi bajorija, dvasininkija ir bažnytinė vyresnybė dar iš Lietuvos–Lenkijos valstybės laikų buvo gerokai persiėmusi lenkų kultūros vertybėmis bei papročiais. Taigi lietuvių gairinti ir stiprinti galėjo tik iš pačios lietuvių tautos gilumos, iš apačių iškilę ir apsišvietę iniciatoriai. Iš tikrųjų, procesas vyko: praeitis pamažu pradėjo praeiti, ateitis pradėjo ateiti.

Nors carinė Rusija ir varžė lietuvių švietimą ir kitokias kultūros apraiškas (spaudos draudimas, cenzūra, neleidimas daugelio profesijų lietuviams inteligentams dirbti Lietuvoje) ir gerokai stabdė ir suvėlino vadinamąjį lietuvių tautos atgimimą, bet lietuviai vis tiek švietėsi, pradėjo organizuoti savo spaudą užsieniuose (Prūsijoje ir JAV emigracijoje). Pagaliau iš lietuvių tautos gilumos ir apačios iškilę ir apsišvietę pamažu pradeda nukonkuoti bajorišką – dvasininkišką sluoksnį ir stabilizuoja lietuvių nutautėjimo procesą. Lietuvių apsišvietimas ir išsimokslinimas pradeda imti viršų prieš senovinę dvasininkų–bažnytininkų įtaką ir lenkinimo užmačias.

XIX amžiaus pabaigoje ir XX amžiaus pradžioje ypač pagausėjo lietuvių inteligentų gretos. Šalia dvasininkų – kunigų, kurie visą laiką sudarė gausiausią Lietuvos švietėjų-auklėtojų būrį, vis daugiau atsiranda pasauliečių inteligentų, ypač gydytojų, inžinierių, teisininkų, literatų-rašytojų: S. Daukantas, J. Basanavičius, V. Kudirka, J. Šliūpas, P. Višinskis, P. Vileišis, V. Pietaris, Vaičaitis, dvasininkai–Maironis, Vaižgantas... Tai gana įvairi ir spalvinga lietuvių inteligentų puokštė, iš kurios pakvimpa Naujoji Lietuva. Tai ne tik savo profesijų specialistai, bet svarbiausia – lietuvių tautos žadintojai, gaivintojai, švietėjai, kultūrintojai. Taip prasidėjo tikrasis lietuvių judėjimas. Jis plito, šakojosi

platyn, šaknijosi gilyn, ėjo vis naujos apšviestų inteligentų bangos, didėjo lietuvių inteligentų pajėgos, jau vis giliau aprėpdamos Lietuvos gyvenimo problemas, vis daugiau ryškindamos Lietuvos ateities perspektyvas, kuriose kad ir nedrąsiai, bet pastoviai pradėjo pasireikšti vienokie ar kitokie keliai į nepriklausomos Lietuvos valstybingumą. Per platesnę ir vis toliau plečiamą autonomiją lietuviškosios gubernijos Rusijos imperijos ribose – taip buvo formuluojamas kelias į vis daugiau nepriklausomą Lietuvos tvarkymąsi, kurio galutinis tikslas turėjo būti nepriklausoma Lietuvos valstybė. Ilgas ir vingiuotas turėjo būti tas kelias to meto aplinkybėmis ir politinėmis sąlygomis. Lietuviai tam tikslui sparčiai ruošėsi, bet toli gražu dar nebuvo pasiruošę. Dar daug kas buvo neaišku, kaip turėjo atrodyti ta Naujoji Lietuva. Neaiškos buvo būsimos Lietuvos valstybinės sienos. Etnografiniai tautybių santykiai buvo gerokai sujaukti pačios Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos viešpatavimo metais, o dar daugiau jie susijaukė Rusijos valdžioje. Žinoma, buvo numanoma, kad Naujoji Lietuva nebebus senoji imperialistinė, iš svetimų tautybių ir svetimų žemių sudurstyta ir didelė valstybė. Ji turėjo būti lietuvių tautos Lietuva. Lietuvių-lenkų unijos idėja, taip aktyviai puoselėjama ir propaguojama lenkuose, lietuvių inteligentų akyse buvo laikoma politiškai susikompromitavusia ir nebepriimtina ateičiai. (Bus daugiau)

VERTINGI ALBUMAI

Gera proga įsigyti meniško grožio albumą *"Einu per Lietuvą"*. Tai jau trečioji lietuvių fofomenininko Juozo Polio kelionė per Tėvų žemę.

Anksčiau išleisti albumai – *"Gimtoji žemė Lietuva"*, *"Atgimstanti Lietuva"*.

Naujame albume jau Lietuva pabudus, gražiausios ir brangiausios jos kraštovaizdžio vietos, svarbūs įvykiai, šventės. Albume rasime ir lietuviškąją Ameriką: lietuvių bažnyčias, paminklus tautos didvyriams, tautos švenčių minėjimus, Clevelando, Chicagos, Washingtono ir kitų JAV miestų vaizdus. Nepaprastai jautrus ir šiltas albumo tekstas, kurį parašė šviesios atminties prof. Česlovas Kudaba.

Foto albumą labai priena kaina galima įsigyti Dievo Motinos parapijos knygyne pas A. Mackevičių ir "Dirvos" redakcijoje. Kickvieno albumo kaina po #18 dol. Užsakant paštu reikia pridėti po \$3.00 persiuntimo išlaidomis.

PIRMAS LIETUVOS LAIVAS CLEVELANDE

Vieną gražų, saulėtą penktadienio rytą 5/7/93 suskambėjo Dirvoj telefonas pranešdamas, kad į Clevelandą atplaukė iš Lietuvos pirmas prekybinis laivas. Ir tuoj vėl išplauks, reikia toki įvykį Dirvoje paminėti. Suradom du savanorius – Vitą Kijauską ir Liną Puškorių, kurie tą laivą suras ir Dirvai padarys pranešimą.

Apsikarstę foto aparatais laivą "Kapitonas Stulpinas", su aukštai iškelta trispalve surado. Na, bet negali arčiau prieiti – vartai užrakyti ir sargybinis saugoja. Taisyklės sako, jokių būdų negalima arčiau privažiuoti kada laivas iškraunamas.

Po ilgų maldavimų sargybinis sutiko pats vieną privežti, tik nufotografuoti laivą. Bepotografuojant sugrįžo dalis jūrininkų apžiūrėję miestą.

Laivo kapitonas E. Astikas, 1-mas pavaduotojas Gintaras Paluckas. Jame plaukia 15 lietuvių ir 14 svetimtau-

čių.

Jie išplaukė prieš tris mėnesius ir grįž į Klaipėdos uostą vidury liepos. Čia jie iškrovė 5 tūkstančius tonų plieno (billets 1'x1'x40). Kai tik iškraus, plauks į Toledo, Ohio kitą uostą ir ten iškraus vežamas prekes.

Paklausti, kaip patiko Clevelandas, sakė kad labai, viskas blizga. Tik mūsų uostas nekoks. Suomų gražiausias. O kapitono padėjėjas vilkėjo marškinėlius su trispalve ir sakė, kad buvo Kanados lietuvių apdovanotas.

Pagal Clevelando uosto įstatymus, negalima buvo apžiūrėti laivą iš vidaus, bet jis buvo labai aprūdijęs ir reikalingas remonto.

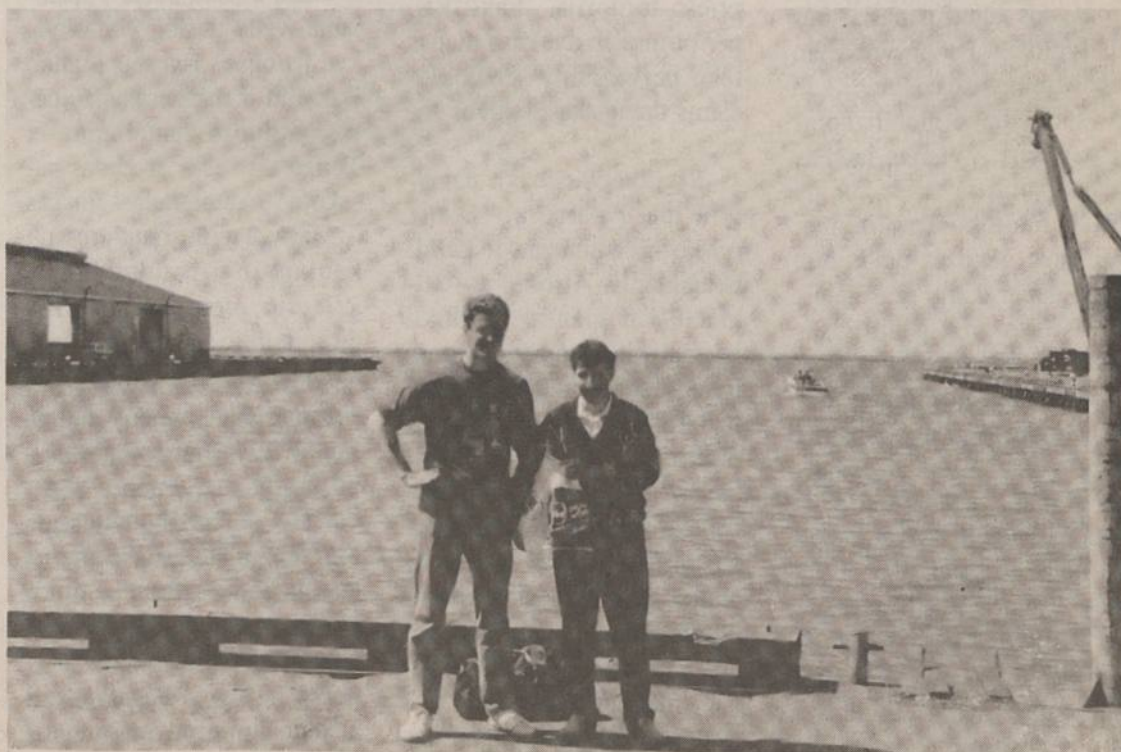
Visi jūreiviai sakė, kad jiems Amerika labai patinka čia viskas kitoniška.

Palinkėjom jiems gero vėjo!

Vitas Kijauskas ir
Linas Puškorius

Pirmas prekybinis laivas "Kapitonas Stulpinas" iš Lietuvos atplaukęs į Clevelandą. Kapitonas Liudas Stulpinas nuo 1905 m. palaikė susisiekimą iš Liepojos į New Yorką. 1909 m. buvo garlaivio "Lithuania" kapitonas. Nepriklausomai Lietuvai atsikūrus 1923 - 1933 m. buvo Klaipėdos uosto viršininkas. Vito Kijausko nuotr.

"Kapitono Stulpino" įgulą sudaro 29 jūreiviai – 15 lietuvių ir 14 kitataučių, laivo kapitonas E. Astikas. Nuotraukoje kapitono pavaduotojas Gintaras Paluckas (su Kanados lietuvių dovanotais marškinėliais) ir kitataučiu jūreiviu. Vito Kijausko nuotr.

"TRAKTORIUS ŪKININKUI" VAJUS

Lietuvos generalinio konsulo Hario Lapo pradėtą "Traktorius ūkininkui" vaju labai stipriai remia ne tik Kanados ir JAV lietuviai, bet ir mūsų lietuviškos institucijos. Be anksčiau minėtų Toronto "Paramos" kooperatyvo ir Toronto pensininkų klubo, tris traktorius nupirko Tautos fondo Kanados atstovybė. Mes tikimės, kad mūsų krašto ūkininkui – maitintojui palengvins jo sunkų gyvenimą ir pakels Lietuvos žmonių gerovę.

Dabar jau turime 81 traktorių! Papildomai traktorius, padargus, užpirko: Petras Petraitis, M. ir L. Paškus (padargus), K. Žukauskas, Tautos fondo Kanados atstovybė (3), ir K. Zauka (2).

Traktoriai ir padargai perkami iš gamyklos atstovybės "Žemūktechnika" Marijampolėje sekančiomis kainomis:

Traktorius – USD 1,450, kabina – USD 200, vežimas

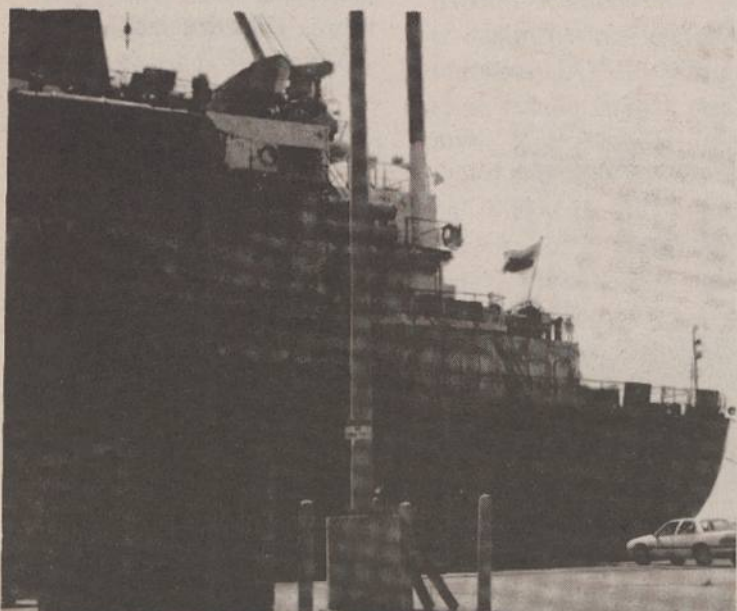
(priekaba) – USD 280, dvivagis plūgas – USD 80, kultivatorius (akėčios) – USD 95, šienapjovė – USD 220. Pirstatymas ūkininkui – nuo USD 50 iki USD 100 už traktorių ir tiek pat už padargus, priklausomai nuo atstumo.

Ūkininkas, gavęs traktorių, pasirašo pasižadėjimą, kad be pirkėjo sutikimo jis traktoriaus negali parduoti, išmainyti arba perleisti kitam.

Pasinaudokime šiuo vaju mi ir pirkime traktorius savo giminėms – ūkininkams. Jei gu ūkininkų – giminių neturite, ūkininkų sąrašą galite gauti generaliniame konsulate. Jie yra buvę partizanai, tremtiniai, atgavę tėviškes ir neturi kuo apdirbti žemės.

Traktoriaus pirkimo reikalu prašome kreiptis į: Consulate General of Lithuania 235 Yorkland Blvd., Suite 502 Willowdale, Ontario Canada M2J 4Y8

tel: (416) 494-8313
fax: (416) 494-4382

"Kapitonas Stulpinas" į Clevelando uostą įplaukė iškėlęs gražią Lietuvos trispalvę. Vito Kijausko nuotr.

LIETUVA 1993

Grupinės kelionės:

Birželio 14 – 29
Birželio 15 – 30
Birželio 22 – liepos 7
Birželio 28 – liepos 13
Birželio 29 – liepos 14
Liepos 5 – 20
Liepos 6 – 21
Liepos 12 – 27
Liepos 13 – 28

Liepos 19 – rugpjūčio 3
Liepos 26 – rugpjūčio 10
Rugpjūčio 2 – 17
Rugpjūčio 3 – 18
Rugpjūčio 9 – 24
Rugpjūčio 23 – rugsėjo 7
Rugpjūčio 30 – rugsėjo 14
Rugpjūčio 31 – rugsėjo 13
Rugsėjo 20 – spalio 6

• Galima keliauti su grupe arba pavieniui. Skrendant pavieniui galima keliauti bet kuriom dienom.

• Galima imti kelionę su pilnu aptarnavimu arba tik lėktuvo bilieta. Galima imti lėktuvo bilieta ir kelionę su daliniu aptarnavimu. Pav. viešbučiai tik tam tikruose miestuose, arba kelionė be pietų ir pan.

• Viešbučiai šiuose Lietuvos miestuose: Vilnius, Kaunas, Panevėžys, Klaipėda, Palanga, Alytus, Marijampolė, Ukmergė, Anykščiai, Kėdainiai, Raseiniai, Jurbarkas, Druskininkai, Rokiškis.

• "Vyties" atstovai Vilniuje, Kaune, Klaipėdoj, Panevėžyje.

Dėl daugiau informacijų ir registracijos kreiptis į agentūrą

VYTIS TRAVEL

2129 Knapp St.
Brooklyn NY 11229

Tel. 718-769-3300; 1-800-952-0119
FAX 718-769-3302
Telex 216 282

SUNKŪS KARO MIETAI

Bronius Aušrotas

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Kitą rytą po pusryčių nuėjau pas skalbėją Aną Fedorovną. Tvarkingai supakavusi, ji man atidavė išskalbtus mano baltinius, kuriuos vakar buvau pas ją palikęs. Pasiūliau penkis rublius už atliktą darbą, bet ji griežtai atsisakė imti bet kokį atlyginimą ir pasakė, kad tai tik menkas patarnavimas. Gal kur nors fronte jos sūnui panašiai bus atsilyginta. Fedorovna man labai trumpai paaiškino, kad jos sūnus buvo mobilizuotas šį pavasarį. Vienas laiškas buvo gautas iš Orel, kur jis atliko naujoko apmokymą. Tai buvę gegužės pradžioje. Na, o dabar, karui prasidėjus, nėra vilties greit gauti iš sūnaus kitą laišką.

Viename didesniame name Minske jau buvo įsikūręs vieno vokiečių tankų padalinio štabas. Mes suradome vietą pasistatyti savo automobilį netoliese nuo štabo būstinės. Šoferis nuėjo pasidaryti virtuvės, nes jau artėjo priešpiečių laikas. Aš gi nuėjau pasižvalgyti po apylinkę, kurioje apsistojome ir aplankyti miestą kaip buvo susitarta.

Netoli nuo mūsų sustojimo vietos bevaikščiodamas, kairėje pusėje pagrindinio kelio, kuris veda į miesto centrą, pastebėjau naują daugiaaukštį pastatą, prie kurio sienos buvo užrašas "Radijo priimtuvų fabrikas". Prisiminiau, kad 1939 m. spalio mėnesį, kai Vilnių Maskva grąžino Lietuvai, vietiniai gyventojai mums pasakojo, kodėl sovietai nudelsė Vilniaus ir jo sričių perdavimą lietuvių administracijai. Priežastis tokia, kad sovietai dar nebuvo pilnai iškraustę lenkų administracijos iš Vilniuje naujai įruošto radijo priimtuvų fabriko. Štai tas fabrikas čia pilnai sumontuotas ir paruoštas gamybai! Lietuviams buvo žinoma, jog su radijo įmone į Minską buvo perkelti ir lenkų radijo bei elektronikos specialybės inžinieriai.

Eidamas viena priemiesčio gatve, pastebėjau didoką pastatą, maisto sandėlį, iš kurio vyrai ir moterys, užsimetę ant pečių nemažus miltų maišus, skubėjo į šalutines gatves. Kadangi to sandėlio dabar niekas nesaugojo, tai miesto gyventojai, žinodami, kad tame sandėlyje buvo laikomi kėpykloms skirti miltai, įsigėdė šiomis gėrybėmis patys apsirūpinti.

Šios maisto atsargos pir-

myn žygiuojančios *Stossarmee* (I-mos smogiamosios armijos) vadovybei nerūpėjo. Sovietiniai piliečiai nekenkė tos armijos karių saugumui, kiek apie tai galėjau spręsti iš pasitaikiusių rusų ar gudų elgesio. Tie okupuoto krašto piliečiai buvo vokiečiams palankūs. Bent tokį išpūdį susidariau keliaudamas per priešų teritoriją. Faktiškai, per pirmąsias dvi karo dienas teko pervaziuoti per vokiečiams draugišką Lietuvos žemę.

Kitą dieną nebuvo numatyta jokių pareigų. Diena praėjo besistumdant ir kažko belaukiant. Atrodė, jog vokiečių smogiamieji daliniai po septynių dienų žygio, nors ir nesutikdami didelio pasipriešinimo, sulėtino savo puolimą. Tai įvyko todėl, kad visų reikalingų karo medžiagų ir maisto tiekimas nesusipėjo išlaikyti reikiamo tempo. Gi pirmosios Fronto linijos vietomis jau buvo per 500 km nuo pagrindinių bazių Vokietijoje.

Neužmirština taip pat, jog Rusijos geležinkeliai buvo platesni už Vakarų Europos ir Vokietijos. Teko juos paskubomis pertvarkyti, kad jais galėtų judėti vokiečių geležinkelio riedmenys. Turint galvoje fronto platumą nuo Baltijos ligi Juodosios jūros, tai buvo milžiniškas darbas, nors ir gerai organizuotiems vokiečių geležinkelininkams.

Birželio 29, t.y. po savaitės nuo karo žygio į Rytus pradžios, mums buvo įsakyta vykti į šiaurės rytus, į Lepel miestelį, kuris jau kelios dienos buvo vokiečių rankose. Dar tebesant Minske, mus pasiekė žinios, jog į rytus nuo Lepelio vykusios atkaklios kautynės: vokiečių armija ten

sutikusi dar vieną stipresnį įtvirtinimą ruožą arba liniją. Tai galėję būti paskutiniai įtvirtinimai prieš sostinę Maskvą.

PASIEKIAM LEPELĮ

Į Lepel miestelį išvykome liepos 2 d. anksti rytą. Važiuodami per Minską, niekur nepastebėjome ženklų, nurodančių kelio kryptį į Lepelį. Privaziavę vieną autostradą, pasukome į ją. Plentas buvo puikus, kurio abiejose pusėse matėsi Pripetės pelkių lygumos.

Vienoje vietoje, kur stovėjo keli apyseniai vyrai, sustojome pasiteirauti, ar teisingai važiuojame Lepel link. Vienas iš jų paaiškino, kad plentas, kuriuo dabar važiuojame, veda tiesiog į Maskvą, kad jis buvęs išvestas Stalino įsakymu ir dar nesąs atžymėtas naujuose žemėlapiuose. Toliau tas rusas ar gudas pasakojo: "Autostrada Minskas – Maskva yra grįsta žmonių kaulais ir jų kaukuolėmis. Prie šio plento pravedimo dirbo politiniai kaliniai, kurie dėl sunkių darbo sąlygų ir nežmoniškai menko maisto mirdavo lyg musės nuo musmių. Čia tie žmonės būdavo ir laidojami!". Kitas ten esantis gudas patarė mums tęsti kelionę, kol už kelių kilometrų rasime apvažiavimą, vedantį į plentą Minskas – Lepel – Pskov. Pasitikėdami tų piliečių nurodymais, suradome kelią, vedantį į Lepel miestelį.

Stebėtina, kad tokia svarbi susisiekimo arterija, kaip Minskas–Maskva, nebuvo pažymėta vokiečių žemėlapiuose, o prie autostrados nebuvo jokių ženklų, rodančių kelio kryptis.

Pravažiuojant pro vieną kaimą, buvome sutikti su gėlėmis, priskintomis iš darželių. Kaimų gyventojai žiūrėjo į vokiečius kaip į išlaisvintuosius iš vergiško kolūkio gyvenimo. Tie žmonės tada nenujautė, kad bolševikinė vergija buvo pakeičiama į nacinę, ir į "išvaduotojams" tiekiamas gėles dar nesugalvodavo įtaisyti sprogstamą

bombą!

Lepel miestelį pasiekėme dar prieš vidudienį. Čia jau viešpatavo vokiška tvarka. Prie įvažiavimo į miestą buvo matyti įvairūs ženklai ir atžymėti jame įsikūrusių štabų adresai. Tai buvo didžiulis palengvinimas. Mūsų šoferis, žinodamas ko jis ieško, netrukus privažiavo prie reikiamo pastato, kuriame buvo įsikūręs mūsų vienetui priklausančias štabas.

Kpt. Huber užėjo į tą pastatą ir ilgokai ten užtruks. Per tą laiką Hansas jau spėjo surasti karišką lauko virtuvę, iš kurios ir mes maitinsimės.

Sugrįžęs kapitonas pranešė, kad šiame mieste mes pasiliksim ilgesnį laiką ir turėsime daug darbo. Apie to darbo pobūdį jis man paaiškino, kai apsistosime nakvynei skirtoje vietoje, netoliese esančioje mokykloje. Tame pastate kur mes dirbsime yra taip pat įsikūrusi ir divizijos štabo raštinė. Kpt. Huber nuėjo pirmas tos vietos patikrinti. Netrukus jis sugrįžo ir pakvietė mudu su šoferiu į ten užteiti.

Viena tos mokyklos klasė, kurios suolai buvo išnešti į kiemą, buvo skirta mūsų nakvynei. Tos klasės viename kampe stovėjo kėdės ir stalai, prie kurio man teks dirbuotis.

Kpt. Huber, sutvarkęs mūsų apsigyvenimo reikalus, pasikvietė mane išeiti su juo pasivaikščioti. Kai likome mudu vieni, jis man paaiškino mūsų kelionės į Lepelį tikslą: čia man reikės apklausinėti rusų karius belaisvius, kurių minios yra sutelktos miesto sporto aikštėje ir jos artimoje apylinkėje. Kapitonui atsakiau, jog mielai prie to darbo prisidėsiu ir savo pareigas atliksiu sąžiningai.

Tačiau prieš pradėdant šį apklausinėjimą, kapitonui pareiškiau savo pageidavimą: "Aš pageidaučiau žinoti, prieš kokius sovietų armijos dalinius šiame fronto sektoriuje vokiečių armija kovojo: kokie padaliniai (su kokiais jiems paskirtais numeriais) šiame ruože buvo nugalėti ar

paimti į nelaisvę. Be šių žinių ir be gero, didesnio kariško visos vakarinės Sovietų Sąjungos žemėlapių būtų sunku šį apklausinėtoją – tardytoją darbą pradėti".

Kpt. Huber suprato, kad šis kuklus ir minimalus mano pageidavimas buvo vertas čia esančio štabo vadovybės dėmesio. Apklausinėjimo darbui paspartinti, kapitonas tuojuo nuvyko į štabą ir ten gavo

šiek tiek žemėlapių. Tačiau apie sovietų armijos dalinius, kovojusius šiame fronto ruože, davinių beveik nebuvo. Vietinio štabo pareigūnai galvojo, kad iš belaisvių apklausinėjimo bus galima susidaryti šiokių tokių vaizdą, kokių žinių štabui trūko. Tokiu būdu šį darbą reikėjo pradėti be būtinų duomenų apie sovietų dalinius, rytuose ginančius sostinę Maskvą. Teko pasitikėti, kad belaisvių apklausinėjimas padės išaiškinti kai kuriuos neaiškumus.

BELAISVIŲ APKLAUSINĖJIMAS

Liepos 3 d. teko pradėti darbą – sovietų belaisvių apklausinėjimą Lepel mieste. Vokiečiai jau iš anksto buvo paruošę specialias anketas, kurias apklausinėtojas turėjo tik užpildyti, į jas įrašydamas belaisvio pateiktas žinias į klausimus, pvz.: pavardė, vardas, gimimo data ir vieta, tėvų vardai, išsilavinimas, karinis laipsnis, dalinio vardas ir t.t. Tai žymiai palengvino apklausinėjimo darbą.

Apklausa būdavo skiriamos priešpietinės valandos, kurių metu buvo stengiamasi parinkti kuo daugiau karių (kareivių, puskarininkų ir, jeigu pasitaikydavo, karininkų) ir įrašyti juos į sąrašus.

Po priešpiečių, kadangi aš mokėjau rašyti rašomąja mašinėle, gražiai perrašydavau priešpiet atliktą darbą ir perduodavau į žvalgybos skyriaus raštinę.

Nors man asmeniškai ir nebuvo pasakyta (kad būtų išlaikyta paslaptis), spėjau, jog mūsų grupė buvo priskirta prie I-sios *Stossarmee* žvalgybos skyriaus, vadina-

mo IC. Bet aš galėjau ir apsiriki.

(Bus daugiau)

SAULĖLEIDŽIO SONETAI

A.a. Stasio Santvaro pasakutinė poezijos knyga, išleista Vilties Draugijos, įrišta į kietus viršelius ir sukrauta Dirvos redakcijoje.

Knyga parduodama po 10.00dol. ir gaunama šiuo adresu: DIRVA
19807 CHEROKEE AVE.
CLEVELAND, OH. 44119

Krašto apsaugai treji metai. Pirmiausia buvo įkurtas Krašto apsaugos departamentas. Vėliau perorganizuotas į Krašto apsaugą. Per tuos trejus metus labai daug padaryta ir dabar, kurie jos steigimui priešinosi, jau nurimę ir pripažįsta, kad krašto apsaugą reikia didinti.

Skaitykite ir platinkite
DIRVA

Nereikia persėdimų. Kainos žemos.

PRANEŠIMAS:

RYGA!

Nuo:

\$380*

*kelionė į vieną pusę
perkant ten ir atgal

Pradedant š.m. birželio 2 d., kelionės į Rygą ir Baltijos kraštus bus patogesnės ir pigesnės. American Trans Air - vienintelė tiesioginė oro linija iš JAV-bių į Baltijos kraštus.

American Trans Air patogias kelias į Rygą ir Baltijos valstybes.

Jau dabar planuokite savo atostogas ir biznio keliones. Latvija --- vartai į Baltijos kraštus! Taip pat galite padaryti rezervacijas savo draugams ir giminėms, kurie nori jus aplankyti.

Patyrimas

American Trans Air turi didelę patirtį, nes per 20 metų aptarnavo milijonus keleivių, skrendančių į visus pasaulio kraštus. Mes puikiai suprantame, ko tikisi keleivis iš tarptautinės oro linijos.

Niekas negali duoti geresnio pasiūlymo. Žema kaina. Lengva išsiaiškinti; lengva nusipirkti

Latvijos Dainų šventė

Nepamirškite į vasaros planus įtraukti Rygos, kur įvyks Latvijos Dainų Šventė!

IŠVYKSTAME KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ IR ŠEŠTADIENĮ IŠ NEW YORK.

AMERICAN TRANS AIR

Bilietus būtina įsigyti iki š.m. birželio 16 d.
Skambinkite ŠIANDIEN ir užsitikrinkite kelionės datas.

1-800-382-5892

Arba kreipkitės į savo kelionių agentą.

Kelionė vieną pusę perkant ten ir atgal. Bilietai galioja nuo birželio 1 d. ir juos reikia įsigyti mažiausiai 21 dieną prieš išskrendant. Lėktuvai kursuoja tik savaitės dienomis, ne savaitgaliais. \$16 išvykimo mokestis, maitinimo ir imigracijos mokesčiai į kainą neįskaityti. Taip pat, bilietą perkant, reikia sumokėti \$10 apsaugai, \$3 patarnavimams, \$1.45 agrikultūrai.

NESISKIRSIU SU PASU SENOLIU!

Vladas Vijeikis

Turiu Lietuvos užsienio pasą. Išgirdęs įvairias pasų istorijas, ėmiau vartyti savąjį. Gana įdomu. Pasą išdavė Lietuvos Pasiuntinybė Londone 1946 metais. Pasirašė B. K. Balutis. Visi įrašai lietuviškai ir prancūziškai. Tad mano užsiėmimas pažymėtas: artiste – peintre. Etat civil: celibataire. Reiškia tuo laiku laikiausi celibato. Gal reikėjo ir palikti prie celibato. Na, tiek to.

Trečiame puslapyje labai puiki fotografija. Dabar fotografai nežino savo amato. Nufotografuoja žmogų nepanašų į save.

Beje viršelio antroje pusėje antspaudas: Campana. Liste 5, Numere 13. Tai laivo, kuriuo plaukiau iš Prancūzijos į Braziliją. Laivo biurokratai tingėjo atversti toliau. Tad padėjo pirmoje pasitaikiusioje vietoje 5 pusl.

1946 m. kreiptasi į Lietuvos konsulą Brazilijoje, kad pratęstų mano pasą. Jis tą ir padarė, ir pratęsė iki 1950 metų. Konsulas Polištaitis buvo toks maloningas, kad už tą savo žygį nepaėmė užmokesčio. Ką jis patvirtino antspauda: "Be mokesčio". Vėliau, kada jo paklausiau, ką jis padarė su pinigais, gautais už parduotas Lietuvos mokyklas, jis išmetė mane iš Brazilijos Lietuvių Sąjungos. Nebūtų ir paso pratęsęs, bet nebesikreipiau.

6-ame pusl. Antspaudas Rio de Janeiro uosto direktoriaus išvykstant iš Brazilijos 1946 m. gruodžio mėn.

7 pusl. Antspauda: Consulado Geral do Brazil. Viza keliauti į Braziliją. Pastebėjote, kad biurokratai visai nesilaiko puslapių eigos. Anksčiau viza išvykti, o vėliau viza atvykti.

8 pusl. Prefecture de Police. Didžiulis antspaudas leidžiant išvykti iš Paryžiaus į Braziliją. Su antspaudais ir žyminiu ženklu. 50 Francų. Labai nebrangu.

9 pusl. Brazilijos banko Paryžiuje liūdijant, kad aš iškeičiau aštuonius dolerius.

10 pusl. Didžiulė antspauda per visą puslapį 1948 m. Visto de saida. Reiškia leidžia išvykti iš Brazilijos. Už tai žyminiai ženklai už 25000 ir 30 reisų. Nepigu.

11 pusl. Antspaudas. Commisariete vu a l embarquemente. Marseille 16 Nov. 1956. Niekad nebuvau Marselije 1956 metais. Biurokratai apsiriko.

12 pusl. Labai svarbus puslapis. Consul General of the U.S. of America. 1948

m. Leidimas vykti į Ameriką. Pasirašė vicekonsulas Ralph H. Masure. Tokiai menkai asmenybei užtenka vicekonsulo.

13 pusl. Policia Maritima. Visto de Emabaroeue, Santos, Brasil. Ten pat kitas antspaudas. U.S. Dept. of Justice. Immigr. & Natz. Service. Admitted Sept. 20 1948, New York.

14 pusl. Paso pratęsimas iki 1970 m. gegužės. Pasirašė Lietuvos Generalinis Konsulas Chicagoje, P. Daužvardis.

15 pusl. Antspauda. Colony of Fiji. Date of entry 7.1 1969. Permitted to remain until 8. 1. 1969. Ta Fiji sala nemėgsta lankytojų. Leido tik vienai dienai.

Labai nublukęs antspaudas. Permitted to enter 1968 m. Airport 54, Australia.

16 pusl. tuščias. Biurokratams nepatiko.

17 pusl. Pratęsimas. Lietuvos Respublikos Generalinis Konsulatas. Pasirašė Anicetas Simutis. Pridėta žyminis ženklas. 5 litai. Kaip buvo iškeista 1976 metais litai į dolerius, neatsimenu.

Iki 32 pusl. tuščia. Tad dar daug vietos biurokratams pasireikšti.

Lietuvos Generalinio konsulo įstaiga Chicagoje sako, kad šis pasas nebegalioja. Labai užgauna mano senelį pasą. Tiek įvairių nutikimų patyręs staiga tampa "persona non grata". Ketriasdešimt penkis metus aš jį kaip relikviją saugoju. O dabar išmesti į šiukšlyną? Amerikos, Brazilijos, Australijos, Prancūzijos, Fiji salos pripažintas, o naujai Lietuvos valdžiai netinkamas. O vistiek vykdamas į Lietuvą aš jį pasiimsiu. Žinau, biurokratai raukys

Dail. Marijos Tūbelytės – Kuhlmanienės meno darbų parodos, įvykusios š.m. bal. mėn. 2-4 dienomis St. Petersburg, FL., aprašymas patalpintas "DIRVA" Nr. 15 š.m. bal. mėn. 33 d. laidoje. Nuotraukoje iš kairės Dalila Mackialienė pristatiusi dailininkę parodos atidarymo metu, dail. Marija Tūbelytė ir Juozas Šulaitis – parodos organizatorius.

DABARTINĖ ALTO VEIKLA

Vienas iš žymesnių įvykių ALTO veikloje yra skyrių pasireiškimai – darbai, nes ALTAS ir susideda iš daugelio skyrių, išsiskirsčiusių po visą Ameriką. Chicago skyriaus arba Chicago Amerikos Lietuvių Tarybos pagrindinis veiklos užakcentavimas yra Darbo konferencija, kuri ruošia gan formalioje dvasioje – tartum derliaus šventė, kur ūkininkas su savo šeima, pasikvietęs draugus ir kaimynus, pasidžiaugia praejusių metų derliumi ir pateikia planus ateičiai.

Taigi šiame Darbo konferencija įvyko šeštadienį, gegužės 1 dieną, 2 val. po pietų Lietuvių Tautiniuose namuose. Konferencija buvo pradėta Amerikos himnu, kurio giedojimui vadovavo Marija

nosis ir nedės antspaudų. Ir tegul jie pasikaria. Aš su savo senoliu nesiskirsiu.

Kinčius, pritariant visiems dalyviams. Invokaciją sukalbėjo kanauninkas Vaclovas Zakarauskas. Dr. Dargis, kuris vadovavo konferencijai, pateikė darbotvarkę. G. Lazauskas dėkojo skyriui už lėšų telkimą pareikšdamas, kad ir kaip bebūtų, ALTO gautos aukos yra geresnės proporci-
joj su kitomis organizacijomis ir ypač pagerėjo mažuose skyriuose. Jis pareiškė, kad yra gauti keli palikimai, tačiau būtų labai gera, jei ateityje būtų daugiau. Balys Brazdžionis, radio programos vedėjas pareiškė, kad mes esame laimingi esant laisvi, o prie to laisvės išsigijimo daug prisidėjo ALTAS.

Sveikino Ramovėnų atstovas J. Bagdžius, Vyčių vardu sveikino E. Oželienė, kuri pareiškė, kad Vyčiai visuomet su ALTU; dr. V. Dargis sveikino amatininkų, t.y. Masonų organizacijos skyriaus vardu. Dr. Dargis kal-

bėjo ir Chicago ALTO skyriaus vardu, kur pasidžiaugė gražiu ir darniu narių darbu.

Iždininko pranešimą padarė sekretorė A. Repšienė. Skyriaus skirtą nemažą sumą jinau kartu su skyriaus pirmininku įteikė ALT pirm. G. Lazauskui.

Keturių pagrindinės organizacijos vadovauja ALTUI rotacijos būdu: ALT Sandara, Socialdemokratų Sąjunga, Amerikos Liet. Romos Katalikų Federacijos Chicago skyrius ir Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga. Jie skiria po 7 atstovus į valdybą ir tarybą, o kitos organizacijos po mažiau. Šiais metais vadovauja dr. V. Dargis – Tautinės Sandaros atstovas. Eilė atėjo Socialdemokratų Sąjungai, tačiau jie atstovo į skyriaus vadovavimą nepasiskyrė prašytdami, kad juos pakeistų kitą organizaciją. Skyriui arba Chicago Tarybai atstovus pristatė 11 organizacijų šiai kadencijai.

• Lietuvių Fondo suvažiavime ALTUI atstovavo buvęs ALTO pirmininkas Teodoras Blinstrubas. Jis pasveikino suvažiavimą ALTO vardu.

• Tautos Fondo suvažiavime, kuris įvyko š.m. gegužės 8 d. Brooklyne, ALTUI atstovauti buvo įgaliotas ALTO vicepirmininkas Vytautas Jokubaitis.

• Prof. dr. Jonas Genys, atstovaudamas ALTA, dalyvavo Vytauto Landsbergio priėmimo, kurį suruošė Baltic Foundation.

Šiomis dienomis dr. Jonas Genys trim savaitėm išvyksta į Lietuvą.

• JBANC'o valdyboje lietuvių atstovauja: ALTO pirmininkas Grožvydas Lazauskas bei ALTO atstovai – dr. Jonas Genys ir Vincent Boris.

• Šiame, 1993 metais, rotacijos keliu JBANC'o vadovavimą perėmė Amerikos Estų Tautinio Komiteto pirmininkas Mati Koiva.

• Viena iš pagrindinių ALTO grupių, Amerikos lietuvių socialdemokratų sąjunga, ALTUI pranešė, kad jos pirmininkui Mykolui Pranevičiui dėl sveikatos iš Socialdemokratų Sąjungos pirminko pareigų, o taip pat iš ALTO centro valdybos pasitraukus, jo vietoje į ALTO valdybą skiriamas Kostas Burba. Birutė Skorubskienė ir toliau, kaip iki šiol, atstovaus socialdemokratams ALTUI valdyboje. Taip pat pranešama, kad nuo šių metų kovo 18 dienos Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sąjungą sudaro: pirmininkas dr. Jonas Valaitis, iždininkė Birutė Skorubskienė, sekretorius Kostas Burba, nariai: Mykolas Pranevičius, Juozas Bigelis, Antanas Mačionis ir Bronė Spudienė.

ALT Informacija

Apie pasų išdavimą Lietuvoj jau skundėsi Dr. A. Čepulis. Jumoristinėj formoj skunėsi ir V. Vijeikis. Čia spausdinau nuotrauką iš Vilniaus, kur pasų laukiantieji net eilėse nebesutelpa. Tai buvo prieš mėnesį. Sako, kad dabar geriau.

CLEVELANDE ir apylinkėse

Dirva, dėl Tautinės Sąjungos vadovybės gegužės mėn. 29-30 dienomis Chicagoje šaukiamo suvažiavimo ir dėl Memorial Day šventės gegužės 31d., kitą savaitę neišeis.

Ateinantis Dirvos numeris bus išleistas birželio 8 d.

ETNINIS TINKLINIO TURNYRAS

Gegužės 8 d. Clevelando LSK Žaibas suruošė etninį vyrų tinklinio turnyrą, kuriame dalyvavo 8 Clevelando ir apylinkių komandos: vokiečių, čekų, ukrainiečių, latvių, 2 lenkų ir 2 LSK Žaibo. Buvo žaidžiama 2 minusų (double elimination) sistema. Laimėtojai išėjo lenkų I komanda, finale įveikusi vokiečius. Trečioje vietoje liko lenkų II komanda. 4-tą vietą užėmė Žaibo II komanda, kuri pralaimėjo prieš ukrainiečius, laimėjo prieš čekus ir prieš Žaibą I, tačiau suklupo prieš lenkų II-ją. Žaibo I-ji, nugalėjusi latvius, pralaimėjo prieš vokiečius ir Žaibo II-ją ir pasidalino 5/6 vietas su ukrainiečiais. Žaibo I-je komandoje žaidė: Marius Laniauskas, L. Kedys, V. Čyvas, L. Vaitkus, K. Kliorys, V. Sirgėdas ir V. Underys. Žaibo II-ją sudarė: P. Kijauskas, S. Kijauskas, T. Žiedonis, P. Stungys, K. Borris, V. Apanavičius, D. Mičiūnas ir Maris Kampė.

Šis sklandžiai praveistas turnyras vyko Dievo Motinos parapijos salėje. Planuojama tokių turnyrų vykdyti kiekvienais metais.

amb

ŽAIBAS ŽAIDYNĖSE NEW YORKE

43-se Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynėse, š.m. gegužės 29-31 d.d. New Yorke, Clevelando LSK Žaibą atstovaus tik vyrų tinklinio komanda ir gal vienas kitas šachmatininkas bei tenistas. Dėl susidėjusių nepalankių aplinkybių, nedalyvaus nei viena Žaibo krepšinio komanda.

amb

TAUPA BUS UŽDARYTA
gegužės 29, 30 ir 31.

• IEŠKOM JAUNESNĖS LIETUVĖS

priziūrėti mūsų mergaites 9 ir 1 1/2 metų amžiaus ir tvarkyt namus.

Gyvenam Los Angeles užmiestyje ir dirbam ilgas valandas savo prekybos įmonėje.

Ieškom darbščios, tvarkingos moters pradėti liepos pirmą savaitę. Mokam \$100 per savaitę su išlaikymu (kambarį maistą). Jeigu domitės, prašau parašyti arba paskambinti:

Alan & Vilija Vinis
261 Industry Way
Upland, CA 91786
1 (909) 920 0373 darbo
1 (619) 868 4882 namų

PARENGIMAI

1993 M.

• BIRŽELIO 27 d. 12 val. Pensininkų gegužinė Lietuvių namų viršutinėje salėje.

• LIEPOS 11 d. – sekmadienyje 12:00 p.p. Žalgirio šaulių kuopa rengia gegužinę prie ežero Beachland Parke – 17815 Canterbury Rd.

• LIEPOS 18 d. Šv. Jurgio parapijos GEGUŽINĖ – Šv. Jurgio sodyboje 11:30

• LIEPOS 24 d. Kultūrinio darželio tradicinė vakaronė Gwinn Estate

• RUGPJŪČIO 1 d. sekmadienyje 12:00 p.p. LKVS-gos "REMOVE" rengia gegužinę prie ežero Beachland Parke – 17815 Canterbury gatvėje.

• RUGPJŪČIO 15 d. sekmadienyje DIRVOS GEGUŽINĖ Apanių sodyboje.

• RUGSĖJO 11 d. Lietuvių Namų 20 – metų sukakties balius ir varžytinės. 7 v.v.

• RUGSĖJO 25 d. Pabaltiečių Vakaras. Ruošia lietuviai latviai ir estai.

• SPALIO 2 d. 7 v.v. Koncertas The Singing Angels Dievo Motinos auditorijoje.

• SPALIO 9-10 ir 23 dienomis JAV LB Clevelando apylinkės rengiamų LIETUVIŲ DIENŲ programa Dievo Motinos parapijos patalpose.

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

"Žaibo" tinklinio komanda praminta "seneliais". V. Čyvas, detroitieškas Sirgėdas, M. Laniauskas, detroitieškas Underys, L. Kedys, L. Vaitkus ir K. Kliorys.

• LAPKRIČIO 14 d. Šv. Jurgio parapijos rudens Festivalis 11:30 – 3:30 v.v.

• LAPKRIČIO 20 d. LKVS-gos "REMOVE" Clevelando skyrius rengia Lietuvos Kariuomenės Šventės minėjimą Lietuvių Namuose – Clevelande.

• GRUODŽIO 24 d. Bendros Kūčios. Šv. Jurgio parapijos salėje 9:30 v.v.

MAŽIAUSIA ELEKTROS LEMPUTĖ.

Californijos universiteto elektros inžinerijos studento išradimo dėka tapo pagaminta elektros lemputė, kuri yra mažesnė negu žmogaus plauko skersmuo. Ta mažiausia pasaulyje lemputė turi volframo kaitinimo vielę – kaip ir normali 60 vatų elektros lemputė, bet ji duoda tik 1/60,000 dalį šviesos. Tačiau ji yra pakankamai šviesi, kad būtų matoma 25 pėdų atstume apšviestame kambaryje.

Išradėjas Kirt R. Williams tvirtina, kad jo atradimas padės išvystyti ultrami-

niaturinės lemputės su volframo kaitinimo vielėmis elektroniniams prietaisams veikti, kada transistoriai sugenda.

Silikonas transistoriuose prieš daugelį metų pakeitė beores (vakumines) lemputes daugelyje prietaisų, tačiau jis tirpsta nuo šilimos greičiau negu volframo kai-

tinimosios vielės. Šios mikrolemputės galės būti naudojamos matuoti temperatūrą lydimo krosnių viduje. Be to, kada transistoriai tinkamai neveikia stiprioje radijacioje. Mikro lemputės tiktų naudoti ir branduoliniuose reaktoriuose.

Ger. J.

- Siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją
- Pinigu persiuntimas
- Air cargo
- Maisto siuntiniai

VISA TAI -

atlanta IE
Trumpiausias kelias gimtinėn

639 East 185th Street
Euclid, OH 44119

Telefonas (216) 481-0011

.Dirbame: antr.-penkt. nuo 9 v.r. iki 5 v.v.,
šeštadienį nuo 9 v.r. iki 2 v. popiet

Pagrindinis atlanta IE ofisas - Chicagoje

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street * Cleveland, OH 44119
481-6677

DARBO VALANDOS

antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį * 9:00 vr – 4:00 pp *
penktadienį * 9:00 vr – 6:00 pp * šeštadienį * 9:00 vr – 12:00 pp *
sekmadienį parapijoje * 11:00 vr – 12:00 pp *

* Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000 *

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.,
William J. Jakubs Jr.,
Keneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

MATAS REALTORS

NORMLS

Broker RITA MATAS – G.R.I. – state certified
real estate appraiser

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH. 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS – teisinis patarėjas

DIRVA

Dirva, dėl Tautinės Sąjungos vadovybės gegužės mėn. 29-30 dienomis Chicagoje šaukiamo suvažiavimo ir dėl Memorial Day šventės gegužės 31d., kitą savaitę neišeis.

Ateinantis Dirvos numeris bus išleistas birželio 8 d.

TAUTINĖS SĄJUNGOS IR KORP-NEO-LITHUANIA NARIAI

kviečiami gausiai dalyvauti Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Tarybos narių ir skyrių pirmininkų suvažiavime, š.m. gegužės mėn. 29 d. Lietuvių tautiniuose namuose, 6422 So. Kedzie, Chicago, IL 60629.

Registracija 8:30 ryto.

A.A. ANTANO OLIO, ŽINOMO AMERIKOS LIETUVIŲ VEIKĖJO,

vieno iš Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos kūrėjų, pirmojo pirmininko 35-rių metų mirties minėjimas rengiamas š.m. gegužės 30 d. trečią valandą po pietų Jaunimo centre. Kalbės advokatas Antanas Lapinskas. Meninę programos dalį išpildys Chicago operos choras ir operos solistė Dana Stankaitytė. Diriguoja muz. Alvydas Vasaitis, akomponuoja muz. Ričardas Sokas. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti.

ATSISTADYDINO LIETUVOS KONSULAS AUSTRALIJOJ

Australijoje nuo 1991 m. Lietuvai atstovauja garbės konsulas Algis Kabaila. Lietuvos Aido gegužės 11 d. numeryje pranešta, kad jis Lietuvos Užsienio Reikalų ministerijai įteikė atsistatydinimo pareiškimą.

Užklaustas, ar tai turi kokių ryšių su St. Lozoraičio atšaukimu? Atsakė, kad taip, bet turįs ir daugiau priežasčių.

Štai, kurie padeda išlaikyti lietuvišką laikraštį

A t n a u j i n d a m i prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

Pautienis M., W Barnstable	10.00
Damijonaitis E., Riviera B.	10.00
Stankaitis J., Chesterland	20.00
Dūda Br., Valencia	10.00
Zavadskas V., Canada	10.00
K.N., Euclid	10.00
Lozoraitis V., Linden	5.00
Žitkevičius L., Brooklyn	5.00
Abraitis V., Palm Coast	20.00
Palčiauskas V., St. Pete.	10.00
Petkus V., St. Pete.	10.00

Petrauskis A., Rocky River	20.00
Palubinskas K., Cleveland	10.00
Dulieba T., Cleveland	10.00
Suzelis A., Newton Falls	5.00
Čibiras J., Dayton	5.00
Bogušas T., So. Boston	10.00
Banaitis Br., Abington	5.00
Juozas Sniečkus & Ramutė Aidienė	
A.† A. agr. Kazimieros Sniečkuvienės 5-rių metų mirties prisiminimui paaukojo	100.00
Korsakas A., Jacksonville	10.00
Snarskis B., Ormond B.	20.00
Gruzdis V., Cleveland	30.00
Švoba J., Madison Hts	10.00
Balanda G., Warren	25.00
Kaunelis I., Westland	10.00
Mieželis O., Sun City	5.00
Valys W., Roswell	20.00
Senkevičius C., Canada	10.00
Dunderas V., Canada	20.00
Paršeliūnas J., Canada	20.00
Vaitaitis A., Littleton	10.00
Brazauskas ž., Baltimore	10.00
Kašuba A., St. Petersburg	20.00
Taoras G., Ft. Myers	10.00
Narbutaitis K., Mayfield H	10.00
Šalčiūnas E., Beverly S.	20.00
Dabrila K., Chicago	10.00
Strasevičius S., Chicago	10.00
Janušauskas Vl., Canada	6.00
Lietuvių Laisvės Forumas	
Fort Mayers	20.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

PASIKALBĖKIM APIE VEIKSMAŽODŽIUS...

IŠKALBINGOJI SANGRAŽINĖ FORMA

Jau kelintą sykį Lietuvos stilistai mano darbuose nubraukia sangražines formas: "pasikviesti" tampa "pakviesti"; "susilaukti" tampa "sulaukti". Gaila, kad atsisakoma lietuvių kalbos teikiamų plonybių.

O veiksmažodis yra tiksliausias ir spalvingiausias mūsų kalbos žodis. Jis dažnai nusako ne tik veiksmą, bet ir daugybę dvasinių niuansų. Tad nuomone, forma "pakviesti" būtų teiktina šaltesniems, oficialiems santykiams. Pavyzdžiui, Lietuvos prezidentas Prancūzijos prezidentą pakviečia (ne pasikviečia) apsilankyti Vilniuje. Bet senutė mokytoja savo buvusį mokinį pasikviečia (ne pakviečia) arbatos. Kur glūdi skirtumas? Sangražinė forma (šiuo atveju – žodžiui "kvies-ti") suteikia šilto, jaukaus santykio išpuodį. Juk todėl ji

ir vadinasi "sangražine": jos strėlė atgręžiama į save.

Siūlyčiau skaitytojams pagalvoti, kodėl žmonės Velykų sulaukia, o garbės susilaukia? Arba kuo skiriasi: "Laiško nesulaukiau" nuo "Laiško nesusilaukiau"? Gal todėl laiško nesulaukiau, kad turėjau išeiti, o antruoju atveju – laiškas turbūt net nebuvo parašytas?

Ypač akivaizdžiai keistas yra Lietuvoj paplitęs žodis "apleidimas", kurio karaliumas tiesiog psichologiškai įdomus. Tai tarsi atsakomybės nusipurtymas, parankus visiems "Apsileidžia" pats (ne kas nors kitas jį "apleidžia"), veiksmažodinis daiktavardis turėtų išvaikyti į save atgręžtą, save pakaltinančią formą: "apsileidimas".

Nuo savęs nukreipta sangražinė forma kartais tampa išsigelbėjimu. Pavyzdžiui, ne

MARIJA LANKO KRISTAUS VIETAS

Marijos Valtortos knyga "Il Poema dell' Uomo – Dio" – Kristaus žemės kelio vizija. Ir dar daugiau – joje kai kas, autorės teigimu, paties Kristaus diktuote padiktuota. Ir Kristaus žemės kelias joje atsiskleidžia labai plačiai: gamta, geografinės vietovės ir žmonės. Ypač tie, su kuriais Kristus daugiausia susitinka – fariziejai ir jo apaštalai, kurių – Petro ir Judo – atsi-skleidžia ir charakteris... – O čia duodama ištraukėlė iš angliškojo knygos leidinio "The Poem of the Man–God" penktojo tomo 896-897 puslapių.

— — — — —

Giedra vasaros aušra. Marija drauge su ištikimuoju apaštalu Jonu išeina iš Getsemano namelio ir greitai žingsniu eina tuščiu ir tyliu alyvų miškelio. Tiksliai paukščių čiulbėjimas ir jų jaunikiukų čipsėjimas savo lizdeliuose pertraukia šią gilią tylą.

Marija nei kiek neabejodama tiesiai eina prie Agonijos uolos. Priėjusi atsiklaupia ir bučiuoja tas vietas, kur uolos įskilimuose tebėra Kristaus kraujo žymių. Ir glosto jas taip, tarsi glostytų savo Sūnų. Jonas stovi, žiūri į Mariją ir tyliai verkia. O kai pamato, kad ji jau nori atsikelti, nusišluosto akis ir su pagarba, užuojauta ir meile padeda jai atsistoti.

Dabar Marija eina tenai, kur Jėzus buvo suimtas. Ir čia ji, paklaususi, ar tai tikrai toji vieta, kur buvo tas baisusis Judo pabučiavimas, atsiklaupia, pasilenkia ir bučiuoja žemę.

— — — — —

Paskui ji eina prie vartelių, kuriuos Jonas atidaro. Iš Getsemano jie leidžiasi žemyn į Kidroną. Pereina tiltelį, kur Marija vėl atsiklaupia ir bučiuoja tą tiltelio vietą, kur jos Sūnus buvo parpuolęs. Ir sako:

– Kiekviena vieta, kur jis kentėjo didžiausią skausmą, man yra šventa. Ir visa aš norėčiau turėti savo namelyje. Bet turėti tai visa – neįmanoma. Vacys Kavaliūnas

sykį (sąmoningai!) sakoma, kad "įsivėlė klaida". Tarsi toji klaida būtų ilgai bandžiusi įsivelti – vėlėsi, vėlėsi ir pagaliau – įsivėlė! O juk iš tikro ją įvėlė koks nors... žmogulis. Panašus ir kitas sakinytis: "įsibrovė klaida". Ši klaida (jau įžulesnė ir iki dan-

tų apsiginklavusi!) tikriausiai stovėjo už durų ir pagaliau įsibrovė į ją. Tokiu būdu dingsta tikrieji "kaltininkai": už neapsižiūrėjimą tenka peikti sangražinę formą apdovanotą... klaidą.

Birutė Pūkelevičiūtė

Penkerių metų mirties sukaktis

A.† A. AGR. KAZIMIEROS SNIEČKUVIENĖS ZUBRICKAITĖS

Jau prabėgo penkeri metai kaip mūsų mylimą Žmoną, Mamytę ir Močiutę Aukščiausis pasišaukė pas save.

Minint šią liūdną sukaktį Šv. Mišios už jos sielą bus aukojamos gegužės 31 d. 7:30 ryto Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos bažnyčioje 18022 Neff Road Clevelande.

Taip pat šia intencija Šv. Mišios bus aukojamos gegužės 23, 11:15 ryto Vilniaus arkikatedroje Lietuvoje.

Kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus prisiminti velionę maldose, ir kas gali, dalyvauti Šv. Mišiose.

Giliai nuliūdę vyras Juozas, duktė Ramutė, sūnūs Gintautas ir Vytautas su šeimomis.

"Žaibo" tinklinio komanda pasiruošusi dalyvauti New Yorko sporto šventėje gale gegužės. Iš kairės stovi: D. Mičiūnas, S. Kijauskas, M. Kampe, K. Boris, T. Žiedonis, P. Kijauskas, P. Stungys, iškiliausias Clev. sporto vedėjas A. Bielskus ir tupi V. Apanavičius. Vito Kijausko nuotr.